

BUITENSPEL

EN VAN DE RADAR VERDWENEN

*Het leven van zwerfjongeren
Opgetekend door Roelof Rump
in co-productie met Marco Betman*

©2016 eerste uitgave Stichting Stimenz en Roelof Rump
in co-productie met Marco Betman

1e druk, oktober 2016

ISBN 9789082558104
NUR 130

Vormgeving en opmaak:
bijbeeld, Apeldoorn (www.bijbeeld.nl)

Meer informatie over deze uitgave vindt u op:
www.stimenz.nl/buitenspel

Stimenz
Brinklaan 268
Postbus 884
7301 BC Apeldoorn
www.stimenz.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet, dient men daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3015, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Samensteller(s) en uitgever zijn zich volledig bewust van hun taak een betrouwbare uitgave te verzorgen. Niettemin kunnen zij geen aansprakelijkheid aanvaarden voor drukfouten en andere onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

BUITENSPEL

EN VAN DE RADAR VERDWENEN

Dit project is mogelijk gemaakt door de medewerking van

INHOUDSOPGAVE

Over de totstandkoming van dit boek **5**

Voorwoord **6**

Interviews **8-69**

Op mijn radar **18, 30, 44, 56, 70**

Nawoord **72**

Verklarende woordenlijst **74**

OVER DE TOTSTANDKOMING VAN DIT BOEK

Op een zomerse dag treffen Marco Betman (Outreaching hulpverlener, Stimenz) en Roelof Rump (Sociaal fotograaf en levensbeschrijver) elkaar op een terras. Zij praten over wat hen bezig houdt in het leven. Er is een klik, beiden zijn geïnteresseerd in de randen van de samenleving, de kreukelzone. Geïnteresseerd in mensen die voorbij worden gelopen, mensen die niet gezien worden. Vaak zijn die ongeziene mensen randfiguren, maar wel mensen die met al hun sores proberen te overleven, overleven in de schaduw van een kooplustig publiek. Een publiek dat niet ziet of niet wil zien. Zowel Marco als Roelof hebben de passie om dit leven en overleven in de marge van het bestaan, zichtbaar te maken.

Roelof heeft van een vorig project acht fototoestellen werkeloos in zijn kast liggen, Marco komt op het idee om zwerf- en risicjongeren hun leven te laten fotograferen. Durf te dromen is het credo van beiden. Na wat heen en weer mailen is een heus project geboren. Financiers werden gevonden, een fototentoonstelling en een boek wordt het eindproduct. Hoewel, eindproduct

is eigenlijk de verkeerde term, het boek en de fototentoonstelling zijn een begin.

Boek en tentoonstelling beogen dus meer, begrip voor de jongeren, hun karakters, hun eigenaardigheden. Voor ouders een stukje voorlichting, attent zijn in de pubertijd, waarschuwen voor loverboys, laten zien dat drugsgebruik leidt tot totale afhankelijkheid en ontsporing.

Als u verwacht dat de geïnterviewde jongeren de maatschappij de schuld geven, heeft u het mis. Iedere geïnterviewde voelt zichzelf verantwoordelijk voor de daden en hun leven. Niet voor iedere jongere was de gezinssituatie ideaal, maar toch heeft men bewust of onbewust eigen keuzes gemaakt.

Enkele jongens en (tiener-) moeders hebben we in het eigen huis geïnterviewd. Een eigen huis na een jarenlange zwerfperiode. Ze blikten terug op het turbulente leven en waren blij dat ze rust hadden gevonden

Lees het boek, maar veroordeel niet. En, ouders, besef dat ook een kind uit een warm gezin een zwerfjongere kan worden.

Interviews

Voor dit boek zijn zo'n 25 jongeren geïnterviewd. Soms thuis, in een enkel geval op straat, vaak bij het JIP en het OT. Om anonimiteit te waarborgen zijn namen en details veranderd. Interviews zijn opgedeeld in fragmenten en willekeurig geplaatst tussen andere fragmenten. Tijdens de interviews werden open en gesloten vragen gesteld. Interviews werden vastgelegd met een opname-apparaat. Zoveel mogelijk werden vanuit de transcriptie zinsneden letterlijk in dit boek verwerkt.

Dus leest u 'me' in plaats van 'mij', of 'hun' in plaats van 'hen', en 'wou' in plaats van 'wilde', dan is dat de letterlijk overgenomen spreektaal. Alles wat de jongere met de interviewer heeft gedeeld is de waarheid van de jongere, er is geen fact finding. Daar waar namen worden genoemd van zorginstellingen, bedenk dat dit de waarheid is van de geïnterviewde. Daar waar wordt gesproken van 'jongen' of 'meisje': bedenk dat deze leeftijd typering te maken heeft met de leeftijd van de interviewer. Iedereen jonger dan dertig jaar noemt hij een jongen of meisje. Geïnterviewden hebben vooraf aan publicatie een concept van het boek gezien.

Foto's

Een deel van foto's in dit boek zijn van de jongeren zelf of zijn gemaakt naar een idee van de jongeren.

Gedichten

In het boek zijn enkele gedichten verwerkt van "Mark". Deze gedichten heeft Mark geschreven als therapie tijdens een afkickperiode.

Afkortingen

Achterin het boek vindt u een verklarende woordenlijst met gebruikte afkortingen en andere termen gerelateerd aan het onderwerp.

Met dank aan

Ronald Dashorst; pastor, diaken van de Rooms-Katholieke Emmaüsparochie, betrokken namens de gemeenschap van Sant'Egidio Lotte van Kampen; stagiaire Maatschappelijk werk en Dienstverlening (HBO), Stimenz

Heeft u na lezing opmerkingen of wilt u wat kwijt, mail naar buitenspel@stimenz.nl

VOORWOORD

Als ik dit schrijf is de Giro d'Italia 2016 net achter de rug. De start van een van de grootste wielervedstades ter wereld was dit jaar in een zonovergoten Apeldoorn. Onze groene, ontspannen en welvarende gemeente trakteerde miljoenen kijkers op een groot spektakel en prachtige beelden. In datzelfde Apeldoorn leven veel tientallen jongeren met grote problemen. Drugs, loverboys, geweld en schulden. Er zijn niet veel mensen die dat weten.

Roelof Rump en Marco Betman weten het wel. Ze kennen veel van deze jongeren en veel van hun soms bizarre en ontroerende verhalen. Ik ken Marco inmiddels meer dan 10 jaar. Hij heeft een hart van goud en is ongelooflijk eigenwijs. Als outreachend jongerenwerker zet hij zich dag en nacht met hart en ziel in voor jongeren die kansen hebben gemist in hun leven. Loopt desnoods dwars door een muur (van regels) om ze te helpen, met de energie van een jonge hond. Niet voor niets won hij met zijn werk de Gelderse Jeugdzorg Award.

Roelof ken ik nog iets langer. Jarenlang was hij erg actief in de lokale politiek. Altijd begaan met het lot van de kwetsbare medemens, ook na zijn vertrek uit de politiek. Hij is een getalenteerd en tikkie brutale fotograaf. Schiet de mooiste portretten van Apeldoorners met beperkingen en van Apeldoorners die denken dat ze geen beperkingen hebben. Ik zie hem bijna altijd "gewapend" met zijn Canon. Zijn werk legt de verruwing en verharding van onze samenleving genadeloos vast.

Voor dit boek heeft Roelof het fotograferen vooral aan jongeren zelf overgelaten. Hij en Marco vinden dat onze samenleving er recht op heeft kennis te maken met de wereld van jongeren die het moeilijk hebben gehad in hun jeugd en met hun verhalen. Hun wens heeft geleid tot het document, dat u nu in handen heeft. Het is een mix geworden van veelzeggende foto's en indrukwekkend en ontroerend proza. Onthutsend en ontvuchterend dat deze verhalen in Apeldoorn konden ontstaan. En geweldig dat Roelof en Marco dit voor ons hebben verzameld en op papier hebben gezet.

Het is mijn wens dat dit bijzondere boek eraan bijdraagt dat alle jongeren in onze gemeente de aandacht en liefde krijgen die ze verdienen.

Paul Blokhuis
Wethouder Gemeente Apeldoorn

‘MIJN MOEDER IS TOCH WEL MIJN MOEDER, IK ZAL ALLES VOOR HAAR BLIJVEN DOEN EN BLIJF CONTACT HOUDEN’

Sinds mijn vader en moeder zo'n zes jaar geleden gescheiden zijn gaat het niet goed met mijn moeder, veel ups en downs, veel woede-aanvallen. Ik was vijftien jaar toen mijn ouders gingen scheiden, voor die tijd ging het ook al heel slecht met mijn moeder. Ik zag het aankomen dat mijn ouders uit elkaar gingen, toch was het een klap, ik vond het heel moeilijk. In een bepaald opzicht was het wel beter, maar met mijn moeder ging het daarna alleen maar slechter. Het contact met mijn vader werd wat minder en een echt stabiele situatie was het thuis niet.

Toen mijn ouders nog bij elkaar waren werd ik twee keer uit huis geplaatst. Ik was volgens mijn moeder een druk kind. Ik denk wel dat die uithuisplaatsing lag aan mijn moeder, ik zal daar nooit een goed antwoord op krijgen. Mijn vader wilde het absoluut niet, maar mijn moeder wilde dat.

Ergens is mijn moeder een moeilijk mens, ze kan de waarheid niet aan en maakt haar eigen waarheid, verbaal en fysiek. Zij slikt heel veel medicijnen en heeft een ziekte waardoor ze niet mag drinken. Maar als ze toch drinkt, gelukkig niet elke dag, is dat niet fijn. Ze is ook meerdere malen opgenomen en heeft een paar keer een zelfmoordpoging gedaan. De laatste keer had ze heel veel pillen en wijn genomen. Volgens mij was het een schreeuw om aandacht, want zij had zelf de politie gebeld en de deur open laten staan. De eerste keer schrok ik erg, de tweede keer ook, maar nu niet meer. Maar mijn moeder is toch wel mijn moeder, ik zal alles voor haar blijven doen en blijf contact met haar houden.

‘NU MOET IK ALLES ZELF DOEN, DAT IS BEST WEL MOEILIJK’

Tienermoeder, turbulent verleden, woont begeleid, strenge controle

Het is heel lastig om je eigen weg te gaan als moeder terwijl je 24/7 bekeken wordt. Er hangen zelfs camera's bij de voordeur en achterdeur. De leiding kan zo zien wie er binnenkomt. Ik heb ook verteld dat jullie kwamen. Elk bezoek moet je voor de tijd melden. Mijn vriend mag ook maar eens per twee weken blijven slapen. Je hebt totaal geen privacy en je moet je overal voor verantwoorden. Ik mag niet naar hem heen met mijn dochttertje. Het is best wel zwaar. Ik ben nooit naar school geweest en heb eigenlijk alleen maar drugs gebruikt. Nu in een keer moet ik voor een kind zorgen, koken en schoonmaken. Ik was gewend dat mijn kleren werden gewassen, gestreken en opgevouwen in de kast werden gelegd. Nu moet ik alles zelf doen, dat is best wel moeilijk. Hier moet je alles volgens het boekje doen, anders krijg je een aantekening. Heb je te veel aantekeningen dan wordt je kind bij je weggehaald. Ik ging vroeger heel veel met jongens om, maar die mogen hier niet meer binnen komen. En als mijn dochttertje slaapt kan ik haar niet alleen laten en bijvoorbeeld buiten afspreken. Ik vind het heel lastig dat ik in de gaten wordt gehouden.

A 'Ik heb alles wel zo'n beetje verkocht. Als ik er over nadenk, heb ik mensen kapot gemaakt. Maar ze kiezen er zelf voor om drugs te gebruiken. Als er drie dealers zijn en ik stop, dan verdienen die andere twee wel door.'

B 'Ik ben en er zelf ook bijna ingetrapt, in een loverboy. Mijn moeder hield mij op tijd tegen. Ik was straal verliefd, ik veranderde en werd nog drukker dan anders. Ik zat de hele tijd te sms'en. Met wie bel je toch steeds, vroeg mijn moeder. Oh, met Jan. Daar moet je niet mee omgaan, zei mijn moeder. Daar heb ik veel over gehoord, het is een loverboy. Ik was veertien en toen wilde hij al met mij een nachtje weg. Hij was twintig. Dat ging mij zelfs te ver. Ik kwam niet meer van die jongen af. Het liep uit de hand met hem, hij kwam iedere keer langs en ging mijn moeder bedreigen. Toen hebben we de politie gebeld.'

C 'Mijn vader is niet echt in beeld. Tot mijn twaalfde had ik nog wel contact met hem, maar nu niet meer. Het boeide hem niet echt, geloof ik. Hij heeft vier kinderen maar heeft met niemand van de kinderen contact.'

G 'De echt grote dealers zie je niet, dat zijn advocaten, rechters, politie mensen of ze zitten in de politiek. Dat geld wat ze verdienen wordt wel weer wittigewassen.'

H 'Ik kan mijzelf inhouden als ik nuchter ben, maar ben ik dronken, een beetje aangeschoten, dan boks ik er op los. Dan ben ik geen lief meisje meer.'

I 'Ik zat al vroeg in de hulpverlening. Op mijn negende ben ik weggelopen naar mijn vader. Ik zou van hem een navelpiercing krijgen, en die kreeg ik ook. Maar bij mijn vader waren hele strenge regels. Als ik mij daar niet aan hield moest ik de hele dag op mijn kamer zitten. Toen terug naar mijn moeder, die was echt een deurmat voor mij.'

J 'En dan probeer je er weer uit te komen en dan zie je hoe dom je bezig bent. Ik had geen ID-kaart, geen woonadres, geen bankrekening, helemaal niks. Maar wel tienduizend euro schuld, waaronder vijfduizend euro verkeersboetes bij het CJJ.'

'ZE DEDEN DE DEUR EN DE RAMEN OP SLOT, VERSTOPTEN DE SLEUTELS EN ZO, MAAR NIETS HIELP'

D 'Vaak moeten ze mij hebben. Neem bijvoorbeeld toen bij het Ground Zero festival in Bussloo. Ik had helemaal geen harddrugs bij mij, alleen maar achttien gram weed, en toch werd ik opgepakt. Misschien had ik het ook aan mij zelf te danken. In de rij voor de kassa rookte ik namelijk een joint. Ik heb dus niets meegekregen van de muziek, ik zat in de bak.'

E *Jong stel met turbulent verleden, zij hebben sinds kort een eigen appartement*
'Wij doen nu alles zelf, als er een rekening binnenkomt, betalen we direct via internet. En verder wordt de huur en zorgpremie, elektriciteit en zo automatisch afgeschreven. We sparen ook elke maand zo'n tachtig euro voor als er iets misgaat.'

F 'Vroeger was ik een rotblaag, heel druk. Ik zat op school met een kastje er omheen. Altijd driftbuien, kattenkwaad en veel stelen. Ik stal vooral schoenen en kleding. Mijn ouders letten er niet op. Ik ben er trouwens nooit voor gepakt.'

K 'Natuurlijk was ik nieuwsgierig omdat mijn vriend ook gebruikt. Maar dan zag ik zijn vrienden en dan dacht ik: nee, zo wil ik niet worden.'

L 'Zou ik dingen anders hebben gedaan? Weet ik niet. Ik heb wel geleefd, grotendeels buiten de deur. Dat leven heeft mij wel gemaakt tot de persoon die ik nu ben. Ik ben nu wel rustiger dan voorheen. Het is nog steeds lang leve de lol, maar in mindere mate, volwassener zeg maar. Echte ouders had ik eigenlijk niet, ik heb maar geprobeerd mij in mijn eentje te redden.'

M 'Waar ik slaap vannacht, dat weet ik nog niet. Ik weet niet eens of ik wel slaap vannacht.'

N 'Ik was nog heel jong toen ik onder OTS werd geplaatst. Mijn ouders wisten geen raad met mij. Ze deden de deur en de ramen op slot, verstopten de sleutels en zo maar niets hielp. Ik bleef nachten weg en ging met veel jongens om. Op mijn vijftiende had ik een vriend van vijfentwintig. We hebben acht maanden met elkaar gelopen. Omdat ik zo goed met die jongens kon omgaan hoefde ik zelf nooit drugs als speed en zo te kopen. Die drugs gaven ze mij.'

WERKBEZOEK

Met de outreachend hulpverlener en iemand uit het “circuit” op bezoek in een kraakpand. Was die persoon uit het “circuit” nodig? Ja, zonder meer. Citaat uit het verslag van de outreachend hulpverlener: ‘Het gaat om een groot leegstaand pand waar een aantal jongeren slapen, maar ook wat anderen. Een aantal weken geleden was ik daar ook al, omdat ik een jongen zocht waar ik mij zorgen over maakte. Toen ik het pand binnenwas, kwam er een vent van bijna twee meter op me af met een lange buis in zijn hand. En die was in eerste instantie niet te porren voor een goed gesprek. Via mijn netwerk in het daklozenwereldje, hebben we toestemming gekregen om daar te fotograferen. Een oud-cliënt heeft ons begeleid, en dat was maar goed ook, want niet iedereen was blij met ons.’ Kortom, het is best spannend soms.

**‘IK WORD STRAKS ZELF MOEDER. HET IS HAAR
KLEINKIND, IK VERTROUW HET NIET. IK KAN HAAR
NIET EÉN SECONDE ALLEEN LATEN MET DE BABY’**

Toen ik negen maanden was, ben ik in een pleeggezin gekomen. Toen ik ouder was, kreeg ik te horen wat er vroeger gebeurd was, zeg maar. Daar kon ik niet mee omgaan. Dat is de verkeerde kant opgegaan. Ik wist wel dat ik een pleegkind was, maar niet waarom ik uit huis was gegaan.

Mijn echte moeder is psychisch niet helemaal gezond, heeft borderline, Münchhausen-bij-proxy en meervoudige persoonlijkheidsstoornis. Ze heeft wel geprobeerd toen ik baby was mij allemaal ziektes toe te dichten. Maar voornamelijk bij mijn broers, waarvan er twee buiten de buik, door haar zijn overleden. Eentje heeft ze in de buik al laten overlijden via medicijnen. Die ander kwam met verstikkingsverschijnselen in het ziekenhuis, die is overleden. Toen hebben ze mij uit huis gehaald. Mijn biologische vader is tijdens de zwangerschap al weg gegaan. Wij zijn alle zes van verschillende vaders. In werkelijkheid zijn we met zijn drieën. Die zijn overleden tel ik wel mee, ze zijn er wel geweest. En als mijn moeder niets had gedaan dan waren ze er nu ook. Ik heb geen contact met haar en gelukkig woont zij aan de andere kant van het land. Ik spreek haar niet, ze is niet helemaal honderd zeg maar. Ik wil ook geen contact. Ik word straks zelf moeder. Het is haar kleinkind, ik vertrouw het niet. Ik kan haar niet één seconde alleen laten met de baby, haar nog geen seconde uit het oog verliezen.

**‘GELUKKIG HEEFT ZE NOG WEL EEN OPA. EN IK
BEN HAAR MOEDER, IK BEN HAAR ROLMODEL’**

Alleenstaande jonge moeder. Vader kind bekend maar heeft het kind niet erkend.

Het is af en toe best wel moeilijk met die kleine. Je kunt niet zeggen van ‘wacht naar tot papa thuiskomt’, je moet het alleen oplossen. Je kunt haar ook niet een weekendje naar papa sturen want die heeft ze niet. Soms zie je de vader lopen en dat kwetst je. Dan denk je wat ben je toch voor kerel. Je hoeft niet met mij om te gaan, maar wel met je kindje. En dan loop je langs hem en dan kijkt die niet eens, heel pijnlijk, heel gênant.

Ik ga het haar het ook nog niet vertellen, ze gaat er dan op bouwen, en als dan de band wegvalt dat is dan heel erg hard voor mijn kind. Ik zal hem nooit zwart maken, ondanks wat hij mij heeft aangedaan. En als ze oud genoeg is, dan mag ze hem ook opzoeken. Ik sta er wel voor open als hij contact wil, maar niet als hij contact wil er morgen weer weg is. Het is voor een kind heel belangrijk dat er een mannelijk figuur in het leven is, vooral als je een meisje bent. Een man die haar bij brengt dat het niet goed is dat je met een kort rokje de straat op gaat. Gelukkig heeft ze nog wel een opa. En ik ben haar moeder, ik ben haar rolmodel.

**‘HET KLINT RAAR, MAAR HET IS VOOR MIJ VEEL
MAKKELIJKER OM CRIMINEEL TE ZIJN. IK SNAP
DAT HEEL VEEL MENSEN WEER TERUGVALLEN
IN DAT WERELDJE. MET CRIMINELE DINGEN KUN
JE GEWOON HEEL VEEL GELD VERDIENEN’**

Ik was elf jaar toen mijn ouders uit elkaar gingen. Er was veel ruzie thuis, uren lang duurden die ruzies. Dan vluchtte ik weg, naar het Mheenpark, naar mijn vrienden. Met mijn vader heb ik nauwelijks contact, als er problemen zijn heb ik niet bij hem aan te kloppen. Met mijn moeder heb ik wel een goede band. Maar ja, die heeft wel haar eigen idee over het leven wat ik leid. Of ik mijn opleiding heb afgemaakt? Nee, na twee jaar VMBO is mijn moeder samen met mij naar het buitenland vertrokken. Ik zou daar drie jaar naar school gaan, maar dat heb ik niet gedaan. Laten we zeggen dat leren niet mijn ding is. Ik ben wel handig met mijn handen, scooters repareren en zo. Mooi werk, de gekste dingen los ik op, soms op een heel creatieve manier. Neem zo’n motorblok met lagers, de krukas doe je in het fornuis om warm te worden en de lagers doe je in de vriezer. Dan past alles weer in elkaar, heeft te maken met het uitzetten en krimpen van metaal.

Toen ik terugkwam in Nederland, kreeg ik een uitkering van het UWV. Er waren bepaalde afspraken gemaakt, maar daar hield ik mij niet aan. Ook was ik het helemaal niet eens met mijn begeleider. Hij was niet echt precies met het overmaken van mijn leefgeld. Soms was die dagen te laat met geld overmaken, en dan zat ik zonder. Ik heb er zelf de brui aan gegeven en alles laten versloffen. Inmiddels had ik wel mijn eigen handeltje, ik dealde en zo. Toen ik geen uitkering meer had verdiende ik met dat dealen, koper stelen, scootertje jatten en andere dingen, genoeg geld. Ik verdiende wel tweehonderd euro per week, dus die uitkering had ik niet meer nodig.

Het klinkt allemaal heel spannend en relaxed, maar ik was inmiddels wel flink verslaafd aan speed en cocaïne. Ik ben naar een afkickkliniek gegaan, drie maanden. En dan kom je buiten, en dan merk je hoe sterk je moet zijn. Ik heb een tijdje een relatie gehad met een meisje, maar dat liep niet goed, zij heeft mij het huis uitgeschopt. En dan sta je weer buiten, je hebt niets meer. Zij heeft alles gehouden, dat klote wijf. Stond ik weer op straat en kreeg een terugval. Ik werd een bankslaper. Sliep veel bij een vriend die in de horeca werkte, hij kwam ’s nachts laat thuis en dan gingen we feesten, beetje cocaïne, beetje speed en flink wat drank. En dan zit je zo weer in je oude patroon. Het klinkt raar, maar het is voor mij veel makkelijker om crimineel te zijn. Ik snap dat heel veel mensen weer terugvallen in dat wereldje. Met criminele dingen kun je gewoon heel veel geld verdienen.

Ik ben inmiddels zevenentwintig jaar, heb een vaste vriendin en ben clean. Voor haar had ik dat over. Ik zie mijn oude vrienden niet meer. Ik heb van iedereen afscheid genomen en ik ga niet meer met hun om. Ik heb nog een lange weg te gaan, een hele lange weg. Maar het zal lukken.

‘ALS ER GEEN DRUGS WAREN GEBRUIKTEN WE DEODORANT UIT SPIJTBUSSEN. IK HEB MIJN HERSENEN GOED VERPRUTST DOOR MIJN GEBRUIK’

In de afkickkliniek waar ik was, gebruikten we van alles. Als er geen drugs waren gebruikten we deodorant uit spuitbussen. Je doet een dubbel gevouwen zakdoek voor je mond en dan spuit je de deo tegen de zakdoek aan. En dan hijs je de damp zo diep mogelijk naar binnen. Je wordt dan echt high. Het viel de leiding op dat er wel erg veel lege deodorantbussen in de prullenbak lagen. Ze waarschuwden ons dat die deodorant wel erg gevaarlijk was. Toen zijn we aanstekinggas gaan gebruiken. Dat zou minder gevaarlijk zijn. We hebben ook wel gedroogde bananenschillen geprobeerd, maar dat was niks. De raarste dingen hebben we geprobeerd. Ik heb mijn hersenen goed verprutst door mijn gebruik, dat merk ik ook wel. Vooral mijn kortetermijngeheugen is slecht.

‘DIE ZETTE GEWOON EEN SPIJT IN ZIJN ARM, EN LOOPT NAAR BINNEN ALSOF ER NIETS AAN DE HAND IS’

Ik heb een paar dagen in het slaaphuis geslapen. Toen heb ik besloten dat het niets voor mij was. Ik liep daar om negen uur in de ochtend de deur uit en dan stonden er al jongens om de hoek die vroegen of ik wou snuiven. Een ander, die zette gewoon een spuit in zijn arm, en loopt naar binnen alsof er niets aan de hand is. Dat is niet de omgeving voor mij, dan glijd ik alleen maar verder af. Ik zou daar twee maanden moeten blijven voor mijn uitkering. Mijn laatste strohalm was het OT. Ik wist niet meer waar ik naar toe moest, geen geld geen onderdak. Je kunt niet meer naar je vrienden, dat houdt ook op een gegeven moment op. Nu heb ik een kamer en een uitkering.

A ‘Hoe ik zonder uitkering leef? Nou er zijn gewassen genoeg die geld opleveren’

B ‘We hebben samen een Amerikaanse bulldog, hij is nou bijna twee jaar. Hij is erg pittig en kan niet omgaan met andere honden. Hij is omgeschakeld van karakter sinds hij gebeten is. Hij was toen ongeveer zes maanden. Het is nu voor hem eerst aanvallen voordat ze vriendjes worden. Hij kan dus niet omgaan met andere honden. Hij moet altijd aan de riem. Zo gauw hij een andere hond ziet gaat hij er op af. Zelfs als de andere hond aan de overkant van het kanaal is, hij gaat dan gewoon door het water heen. Voor ons is hij echt een kind, we kregen hem toen die negen weken oud was. Hij weegt nu dertig kilo, het is dus een klein ras.’

MIJN VERHAAL

Gedicht van "Mark"

*De dag is net begonnen, maar ik weet niet of ik het einde haal,
dus ik pak een pen en papier en vertel je mijn verhaal.*

*Mijn naam is "Mark", ik ben verwekt uit een vergissing,
ik had er nooit moeten wezen, dus ging mijn pa de mist in.*

*Ik werd geboren en kon niet bij mijn vader blijven,
huiselijk geweld, ik kon er geen genoeg van krijgen.*

*Dat breekt een kind, nu ben ik een verknipte zoon,
ik stond laatst op een brug en ik dacht, ik spring gewoon.*

*Maar deed het niet, want ik moest eerst nog mijn verhaal vertellen,
ik hoor stemmen in mijn hoofd die mij al jaren kwellen.*

*Ik haat mezelf, dus kan van niemand houden,
ik heb weinig om me heen, dus kan op weinig bouwen.*

*Ben ongelukkig, mijn hart ligt in stukken,
mijn pijn moet naar buiten, kan dit niet meer onderdrukken.*

*Heb een vriendin en ik geloof wel dat ze van mij houdt,
probeer het ook voor haar, maar mijn hart is zwaar en koud.*

*Niemand gelooft nog in me, dat is verleden tijd,
mensen vragen hoe het gaat, maar dat is meer uit medelij.*

*Vraag me af of ik vervloekt ben of gezegend,
krijg geen waardering of commandering als ik ben verdwenen.*

*Ik heb zijn genen maar zou nooit zoals mijn vader worden,
of doorgaan met mijn leven vol met drugs stoppen.*

*Ik wil graag een kind, maar nu ben ik bang,
straks vraagt die 'waar is papa' en wat zegt ze dan.*

*Dat ik te laf was om te blijven of zomaar ben verdwenen,
maar een echte man rent niet zomaar weg voor zijn problemen*

*Dus denk dat ik nog even blijf, dat is voor mijn jongen,
geef ik nu op zou ik nooit weten of ik heb gewonnen.*

*En voor diegenen die niet leven als mij,
wat je niet doodt dat maakt je sterk, ik ben het levend bewijs.*

*De dag is net begonnen maar ik weet nu dat ik het einde haal!
en met een pen en papier vertel ik mijn verhaal.*

'MIJN STIEFPA KON MIJ NIET AAN, EN MIJN MOEDER KON NIET KIEZEN TUSSEN HAAR VRIEND EN MIJ. ZO BEN IK IN EEN OPEN INSTELLING VAN JEUGDZORG TERECHT GEKOMEN. DAT WAS GEEN LEUKE TIJD. IK KON NERGENS AARDEN, IK WAS GEWOON EEN KLEIN VERDRIETIG MEISJE WAT NAAR HUIS WILDE'

Wat ik bij het JIP doe? Nou, ik zit echt in nood en hoop dat ze mij kunnen helpen. Over een paar dagen ben ik dakloos en zit ik zonder inkomen. Op dit moment mag ik nog een paar dagen bij de buurvrouw van mijn moeder slapen, lief mens dat ik daar een paar weken mocht blijven.

Waarom niet bij mijn moeder? Nou, die is een paar weken geleden overleden, kanker. Ik kan niet in dat huis blijven omdat ik de erfenis niet wil aanvaarden. Zij heeft namelijk grote schulden en daar draai ik dan voor op. Ik heb al sores genoeg en dat met die schulden kan ik er echt niet bij hebben. Om de erfenis weigeren en dus ook de huurschuld, zet de woningbouwvereniging mij uit huis. Regels zijn regels, en met mij hebben ze niets te maken. Dit weekend overbrug ik nog, want dan ga ik naar mijn vriend in Limburg.

Bij mijn vriend kan ik niet blijven, ik heb namelijk een traject bij GGNet hier in Apeldoorn. Dat traject duurt een jaar, twee dagen in de week, dus ik moet woonruimte en een uitkering krijgen in deze stad. Door mijn borderline komen emoties bij mij heel sterk naar binnen maar ook naar buiten. Ik beleef alles heel intens, de rottingen maar ook de leuke dingen. Van hele kleine dingen kan ik ook gelukkig en vrolijk worden.

Wat mijn leven betreft, "een kat maakt rare sprongen", daar ben ik een definitie van, ik leef angstig en heel paniekerig. Ik heb veel traumatische ervaringen meegemaakt en ben vaker verhuisd dan dat ik oud ben. Mijn ouders zijn gescheiden toen ik twee jaar was, met mijn vader heb ik nauwelijks contact. Toen mijn moeder een nieuwe vriend leerde kennen is zij bij mijn stiefvader ingetrokken. Ik werd toen, door die verhuizing van Drenthe naar Apeldoorn uit mijn schoolomgeving weggetrokken.

Vroeger en eigenlijk ook nu was ik een heel verlegen en angstig meisje. Mijn stiefpa kon mij niet aan en mijn moeder kon niet kiezen tussen haar vriend en mij. Zo ben ik in een open instelling van jeugdzorg terecht gekomen. Dat was geen leuke tijd, ik kon nergens aarden, ik was gewoon een klein verdrietig meisje dat naar huis wilde. Ik ervaar mijn gevoelens heftiger dan de gemiddelde mens, maar daar zitten ook hele mooie dingen aan. Van hele kleine dingen kan ik intens genieten. Ik kom niet aan rouwen toe, moet nog zoveel regelen en heb al zoveel emoties.

LUNCH MET JONGEREN, VERZORGD DOOR EEN VRIJWILLIGER, BOVENSTAAND VERHAAL HEB IK DAAR OPGETEKEND. DE GEÏNTERVIEWDE IS NIET ZICHTBAAR OP DEZE FOTO.

‘NU MOET IK WEER DE HELE DAG OP STRAAT ZIJN, ZONDER EEN ENKELE CENT, MET NIETS TE ETEN EN TE ROKEN. IK MAAK DAN RUZIE EN KOM IN AANRAKING MET DE POLITIE, MAAR DAT KOMT ALLEMAAL DOOR STRESS’

Ik kwam een aantal jaren geleden al bij het JIP. Ze hebben mij daar altijd goed geholpen. Omdat ik uit een ander land kom, ken ik hier de regels niet. Het JIP kent de rechten die ik heb en helpt goed. Nu heb ik weer problemen, maar val onder een andere zorginstantie. Daar zeggen ze wel dat ik mij aan afspraken moet houden, maar zelf houden ze zich niet aan afspraken. Men zou voor mij een uitkering regelen maar toen ik bij het Activerium kwam, had die begeleider de papieren niet in orde gemaakt. Nu zit ik twee weken zonder geld. Ik heb wel een slaappleats bij het TOJ in Beekbergen. Maar overdag mag je daar niet blijven, dus moet je op straat zwerven, zonder geld.

Nu hoop ik dat men bij het JIP mij verder kan helpen. Het probleem is ook dat men zegt dat ik geen regiobinding heb. Maar waar moet ik dan terecht. Na mijn detentie van een jaar heb ik gezworven in onder meer Almere en Lelystad. Waarvoor ik gezeten heb? Nou voor diefstal in mijn thuisland [*Oostblokland*]. Ik kon gelukkig hier mijn straf uitzitten.

Ik probeer nu mijn best te doen, ik wil niet mijn hele leven op straat zwerven en domme dingen doen. Ik wil een toekomst opbouwen. Ik ben net drie jaar in Nederland en ik wil beslist geen domme dingen meer doen, dat bepaal ik zelf toch? Nu moet ik weer de hele dag op straat zijn, zonder een enkele cent, met niets te eten en te roken. Ik maak dan ruzie en kom in aanraking met de politie, maar dat komt allemaal door stress van Activerium, van TOJ, van IrisZorg, noem maar op. Ruzies gaan vaak over geld, ik leen geld uit of ik leen zelf geld. Nu had ik twintig euro geleend van een kennis van mij, niet een echte vriend. Ik had beloofd het hem vandaag terug te geven omdat ik mijn uitkering zou krijgen. Dat teruggeven gaat dus niet door, want ik heb geen uitkering, dus ontstaat er weer ruzie, vaak met vechten en zo. Maar als je geen geld hebt doe je wel domme dingen.

A *Vriendschap onder drugsgebruikers*

‘Onderling doe je dingen voor elkaar met gesloten portemonnee, ik merk dat met heel andere dingen ook. Ik heb echt het idee dat onze drugsvriendschappen meer intens zijn dan de vriendschappen bij mensen die gewoon op een zondagmiddag samen ergens een kopje koffie drinken.’

B ‘Mijn moeder verbood mij van alles. Ik mocht op mijn zeventiende niet naar mijn negentien jaar oudere vriend in Rotterdam. Ik kan het nu wel ergens begrijpen. Er waren toen ook al heel veel problemen met mijn stiefbroertje. Ik heb veel gevochten met hem, dat liep soms behoorlijk uit de hand. Bij mijn vader had ik helemaal niets te zeggen. Ik moest doen wat hij zei. En deed je dat niet dan had je geluk dat je geen klap in het gezicht kreeg.’

'WAAROM ZOU JE EEN GOEIE VENT KIEZEN ALS JE MET EEN SLECHTE ZULKE LEUKE DINGEN KAN DOEN, DAT WAS HET DUS MET ONS'

De jeugd van een, eufemistisch gezegd, moeilijk opvoedbaar kind.

Valt op zeer jonge leeftijd op een loverboy.

Ik ben heel vaak opgepakt door de politie, dan kwam mijn moeder mij weer ophalen van het politiebureau. Dat is al begonnen toen ik een jaar of elf was. Als mijn moeder zei dat ik iets moest doen, dan ging ik het tegenovergestelde doen. Mijn moeder trok op een bepaald moment de handen van mij af, zij wist ook niet meer wat ze met mij aan moest. Mijn vader heeft mij altijd de hand boven het hoofd gehouden. Dat komt, denk ik, omdat mijn vader uit een soortgelijke situatie komt. Mijn vader heeft heel lang op straat geleefd en is drugsverslaafd geweest, dus die kon zich heel goed verplaatsen in mijn emotie. Maar hij moest kiezen, of zijn vrouw en zijn leven, of zijn dochter. Dan koos die voor mijn moeder en zijn leven. Maar hij hield mij wel altijd een hand boven het hoofd. Mijn ouders die hadden altijd ruzie om mij. Ze zijn zelfs een paar keer uit elkaar geweest om mij.

Na de basisschool ging ik naar een speciale school, ik was een ZMOK-kind. Je hebt dan direct een stempel op je kop. Ik was niet intern, zoals de andere kinderen. Dagelijks ging ik heen en weer met een taxi. Die school heeft mij geen goed gedaan, je kwam alleen maar in aanraking met kinderen die uit huis waren geplaatst. Je gaat je helemaal naar die kinderen richten. Naar school gaan was wel verplicht, als je spijbelde werd je opgehaald door de politie. Ik heb soms vastgezeten, er liepen alleen maar aangiftes van mishandeling tegen mij. Het was één grote chaos, blowen drinken en uitgaan. Ik heb daar een diploma gehaald. Niemand had verwacht dat ik een diploma zou krijgen.

Daarna ging het helemaal mis. Na mijn diploma, ik was toen zestien jaar, ging het helemaal fout. In die periode dat ik daar zat heb ik mijn loverboy leren kennen. Hij heeft mij wel altijd gestimuleerd om naar school te gaan. Hij wilde wel dat ik mijn diploma haalde. Achteraf was dat in zijn eigen belang, zodat het niet opviel allemaal. Op dat moment denk je 'wat lief'. Een maand na de diploma uitreiking ben ik in de prostitutiewereld terechtgekomen. Hoe schuif je daarin? Tja, je bent verliefd en op een gegeven moment ben je bang dat als hij dingen vraagt en niet doet, dat je hem dan kwijtraakt. Hoe kun je zo naïef zijn, en hoe kun je er in trappen, dat vraag je jezelf achteraf ook af. Het gaat heel smooth en als je er inzit kom je er niet meer uit.

Eerst vraagt je vriendje of je een keer met zijn vriend naar bed wil, dat moet toch kunnen. En dan gebeurt het steeds vaker en op een gegeven moment glijd je er gewoon in. Het wordt normaal om met anderen seks te hebben. Het is helemaal niet zo dat je leuke cadeautjes krijgt, als je al wat krijgt moet je het terugbetalen. Je krijgt gewoon klappen en je moet doen wat hij zegt. En wie ben jij als vrouw, je bent zo zwak tegenover een man. Je wordt gewoon mishandeld, zowel geestelijk als lichamelijk.▶

» Je bent de hele dag aan het blowen, dus je bent er niet bij, je bent altijd high. Ik kon ook ander spul krijgen maar dat heb ik altijd afgewezen. Ik heb altijd gezegd, dat hard drugs niet in mijn lichaam komen. Hij zei wel dat het verdooft en goed voor mij was. Maar weed verdoofde mij ook, laat mij maar gewoon roken en alcohol drinken. Hard drugs heb ik nog nooit in mijn leven aangeraakt. Coke en zo maakt je helemaal kapot, het maakt je labiel tegenover de buitenwereld. En op een gegeven moment ben je zo verslaafd dat de mensen zeggen dat je niet spoort. Op de momenten dat ik dan seks had met een klant dan kon ik dat uitzetten. Ik had daar geen hard drugs voor nodig. Daar ben ik eigenlijk tot de dag van vandaag heel dankbaar voor, dat ik niet aan die troep ben begonnen. Ik ben er nog steeds heel erg op tegen. Blowen doe ik trouwens ook niet meer. Ik woonde toen overal en nergens, Den Haag, Amsterdam, Utrecht, je huurt een kamertje of je gaat een dagje in een hotel. De ene keer bij hem, dan weer bij een vriend van hem. Je hebt geen ritme, je bent net een vleermuis, overdag ben je aan het slapen en tegen vijf uur word je wakker. Dan ga je eten en douchen en dan ga je aan het werk. Je bent echt dus letterlijk een vleermuis, heel vermoeiend.

Via een buurvrouw van mijn ouders ben ik er uit gekomen. Mijn ouders vermoedden al dat er iets aan de hand was, maar zeker wisten ze het niet. Die buurvrouw werkte bij maatschappelijk werk en heeft met mij gepraat. Ik wilde er wel uit, maar ik zat nog aan hem vast. Toen ben ik met haar gaan praten op de trap bij mijn ouders. Toen heeft ze gezegd 'je kunt terug gaan naar hem of we bellen nu met een opvanghuis, ver weg, en je gaat vandaag nog je spullen pakken en je gaat daarheen'. Toen heb ik voor het laatste gekozen. Het was een hele moeilijke beslissing, want je

moet alles achterlaten. Je denkt op dat moment aan hele rare dingen. Je denkt niet aan je veiligheid, je denkt aan je spullen, kleren en schoenen en wat gaat hij doen. Ik was bang, maar dat heb ik op dat moment aan de kant gezet. Ik kon gelijk in dat opvanghuis terecht omdat ik gevaar liep. Normaal kom je op een wachtlijst terecht. Je rijdt daarheen maar je mag niet weten waar het is. Buiten ziet het er niet uit als een opvanghuis en daar in die grote stad wisten ze toen nog niet dat het een safe house was voor prostituees. Langzamerhand is dat huis bekend geworden en ze zijn nu dan ook verhuisd. Het was toen geen veilige plek meer. En in die grote stad zijn natuurlijk ook allemaal hoertjes en zo, het is best een actief netwerk daar. En als die pooiers er achter komen dat daar zo'n huis is, dan krijg je daar ook problemen. Een meisje wat ik daar kende is daar ook weggehaald.

Ik heb iets langer dan twee jaar voor hem moeten werken. Twee jaar blowen en drinken, daar ben ik nu van afgekickt. Je ziet niks meer terug van wat je verdient. Het enige wat je krijgt is lingeerie en daar heb je het maar mee te doen. Ik had bijna twee duizend euro schuld bij de spoorwegen en er waren verschillende telefoonabonnementen op mijn naam gezet. Ik reisde zwart want mijn loverboy gaf geen geld voor de trein als ik naar een klant moest. Geen treinkaartje, zie maar hoe je bij je klant komt. Als je er maar komt, kom je er niet dan krijg je klappen.

Ik werd meestal wel opgehaald van het station en dan werd je weer terug gebracht naar het station. Als het om eigen belang ging dan kon het, een hotel, maar hij gaf geen onnodig geld uit. Ik heb aangifte gedaan maar die heb ik later weer ingetrokken. Ik kon er niet meer tegen, ik wilde er niets meer mee te maken hebben. Ik was zo blij dat ik er vanaf was, achteraf heb ik er wel spijt van dat ik die aangifte heb ingetrokken. Ik heb begrepen dat die jongen alsnog een flinke gevangenisstraf heeft gekregen, ik was blijkbaar niet de enige die hij misbruikte.

'IK HEB AF EN TOE ALS GOD GELEefd. MAAR ER WAREN OOK WEL TIJDEN ZONDER IETS, GEEN ETEN GEEN DRINKEN, HELEMAAL NIKS'

De jeugd van een ex-crimineel, nu op het rechte pad

Op mijn achttiende viel ik niet meer onder jeugdzorg en na een hele trits opvoedingstehuizen was ik vrij man. Maar ja, je hebt geld nodig. Ik lichtte mensen op met telefoonabonnementen en zo. Of ik liet mensen leningen afsluiten. Je belooft ze hele mooie verhalen. Als jij een abonnement afsluit dan krijg je van mij driehonderd euro en die telefoon kon ik dan weer verkopen voor duizend euro. Maar ik betaalde natuurlijk dat abonnement niet. En in laatste instantie kreeg hij alleen maar rekeningen. Op een gegeven moment word je hebberig en dan ga je het bij de bank proberen, dat kon toen nog. Je laat eerst de mensen drieduizend euro lenen. En dat gaat goed, dus ga je nog meer proberen, tienduizend euro. De grootste lening die ik heb gedaan was vijftigduizend euro. Afgesloten op een jongen. Ik maakte er altijd mooie verhalen bij, je kunt naar de Stadsbank en zo. Ik had een goeie babbel, veel mensen traptten er in. Ik heb heel Europa doorgereisd op die mensen z'n kosten, ik heb af en toe als God geleefd. Maar er waren ook wel tijden zonder iets, geen eten geen drinken, helemaal niks. Uiteindelijk zit ik nu zelf bij de Stadsbank omdat ik rekeningen niet heb betaald.

'VOOR DE TIJD BEGREEP HIJ NIET DAT ALS HIJ EEN SNOEPJE AFPAKTE VAN EEN KIND, DAT HET KIND DAN BEGON TE HUILEN'

Op bezoek bij een jong stel. Hij heeft, door zijn criminele verleden, een jaar gedwongen op de gesloten afdeling van Harreveld gewoond. Naar eigen zeggen is hij daar helemaal omgebouwd. Voor de tijd begreep hij niet dat als hij een snoepje afpakte van een kind, dat het kind dan begon te huilen. Nu begrijpt hij - na een intensieve therapie - dat wel. Als wij binnenkomen is het eerste wat hij vraagt 'kan ik jullie jas aannemen?' Ook heeft het jonge stel speciaal voor ons verschillende soorten frisdrank en koekjes in huis gehaald. Zijn vriendin van negentien jaar is hoogzwanger, er is in het kleine appartement één slaapkamer. Een deel van die kamer is al ingericht met een commode en kinderbedje. In de woonkamer staat al een box, op de vensterbank het boek "Baby's eerste levensjaar, dagboek". Het jonge stel wil zo min mogelijk bemoeienis. Zij: 'Ze komen wel langs, praten wat, maar echt helpen doen ze niet'. Zijn stiefmoeder woont op gezichtsafstand maar is nog nooit langs geweest. Zijn biologische vader komt wel eens een kopje koffie drinken. Hij verwacht zijn stiefmoeder binnenkort wel, want hij is dan jarig. Eén keer per jaar komt de stiefmoeder dus wel. Zijn biologische moeder heeft geholpen met parket leggen, behangen en sausen. Met zijn stiefvader wil hij geen contact meer hebben, dat is een zware crimineel. Zijn stiefvader zit nu in de gevangenis voor doodslag.

‘HIJ KOMT ONDER INVLOED BIJ MIJ EN MIJN BABY, DAT WIL IK NIET’

A ‘Mijn vriend was dakloos toen ik hem leerde kennen, zelf woonde ik toen bij het Riwis. Ik voelde mij daar niet thuis en ging steeds vaker bij mijn vriend slapen. En op een dag ben ik bij het Riwis weggegaan en bleef bij hem. Hij was dakloos en sliep in een schuurtje. Eten deden we door de week bij De Herberg, Menorah, St. Egidius gemeenschap of zondags op het marktplein bij Dak en Thuislozen Zorg. Omdat ik nog wat geld had, konden we in het weekend zelf eten halen. Nu heeft mijn vriend werk en wonen we in een kamertje. Binnenkort krijgen we een eigen appartementje, ik laat dat appartementje wel op mijn eigen naam zetten. Het was best wel een leuke tijd in dat schuurtje. We hoeven nou niet meer naar Menorah of andere gratis gelegenheden om te eten. Dat is echt voor mensen die het nodig hebben. En wij hebben het niet meer nodig, wij hebben nu een dak boven ons hoofd en geld om zelf eten te halen en te koken.’

B ‘Ik had geen vrienden op school en ging altijd met mijn oudere broer om. Hij was al bezig met dealen en zo. Zo ben ik begonnen te blowen en later speed en XTC. Ik heb het contact met mijn broer verbroken. Hij komt onder invloed bij mij en mijn baby, dat wil ik niet.’

C ‘Ik kreeg een Wajong-uitkering vanaf de dag dat ik achttien werd. Ik ben namelijk nooit echt naar school geweest en had psychoses door de drugs, cocaïne, speed en zo. Ik heb één keer heroïne geprobeerd maar dat beviel mij niet. Ik werd er ziek van, weet je wel. Ik kreeg mijn uitkering met terugwerkende kracht omdat het een jaar duurde vanaf de aanvraag. Daar kon ik heel veel coke voor kopen toen, want ik had ineens heel veel geld.’

D ‘Sinds ik kraker ben geworden, de vrijheid heb en wat rond slenter, heb ik nergens last meer van.’

E ‘Mijn moeder was een lastige vrouw, niet echt lief. Ze heeft op een bepaald moment gezegd: ‘Je bent mijn kind niet meer’. Dan houdt het op een gegeven moment wel op, toch? Al met al, vanaf dat ik uit huis ben, heb ik mijn moeder minstens zes jaar niet gesproken, misschien nog wel langer.’

F ‘Weet je, vanaf toen ze voor de eerste keer mijn fiets stalen, rij ik alleen maar rond op geleende fietsen. Dat heb ik met auto’s ook, als ze er het sleuteltje er in laten zitten, denk ik aan het witte fietsenplan van Amsterdam. Oké, zeg ik dan tegen mijzelf: mooi, hebben ze nu in Apeldoorn ook al een witte auto’s-plan, dat is best wel handig.’

'MAAR JA MET DERTIG ROOIEN SCHULD ZIT JE FLINK IN DE SCHULDEN, DAAR KOM JE NOOIT MEER VANAF. TJA, DRUGS ZIJN DUUR HÉ. DUS ALS IK GA WERKEN MOET IK ALLES INLEVEREN'

Geïnterviewde, nu 26 jaar, leeft vanaf zijn 17e op straat of "bankt" bij vrienden

Ik ben verslaafd maar niet zo erg, laten we zeggen dat ik een gebruiker ben. Je hebt een verschil tussen gebruikers en junks. Een junk steelt voor zijn gebruik, maar ik steel niet voor mijn gebruik, dat kan ik niet. Ik gebruik weed, hasjiesj en speed. Niet veel, ik heb het nou redelijk in de hand, het is zo'n minimaal gebruik dat het binnen de marges past.

Over mijn verleden zou ik een boek kunnen schrijven. Maar ik ben niet trots op mijn verleden. Gelukkig ben ik er nog. Ik was een zware gebruiker. Ik zei net wel dat ik geen junk was maar een gebruiker, maar toen was ik wel een junk. Ik heb zestien keer in de verslavingopname gezeten, bij vijf of zes verschillende organisaties. Maar uiteindelijk ben ik er zelf vanaf gekomen, louter door wilskracht. Het was natuurlijk ontzettend moeilijk, maar kijk nu naar mij het is wel een paar flinke stappen verder.

Weet je wat mij bij die instellingen zo tegenvalt? Tijdens de opname is het allemaal goed geregeld, prima zelfs. Maar zodra je de keus maakt om weer op eigen benen te staan dan valt alle hulpverlening om je heen weg. Er is totaal geen nazorg, en dat is best wel jammer.

Op mijn 17e ben ik het huis uitgegaan. Mijn ouders gingen scheiden toen ik negen was. Eerst ben ik met mijn moeder meegegaan, maar mijn moeder kon mij niet houden. Toen ben ik naar mijn vader gegaan. Mijn vader werkte keihard in drieploegdienst. Maar het was gewoon onverantwoord om een kind van elf alleen thuis te laten zitten. Toen ben ik naar mijn oma gegaan die een straatje verder op woonde. Die heeft mij, zeg maar, de puberteit een beetje doorgehouden. Mijn oma werd steeds slechter, slecht in de longen en te weinig zuurstof in het bloed. Dus eigenlijk was ik voor mijn oma aan het zorgen tot het echt niet meer ging. Ik vond haar een keer bijna dood op bed en heb toen direct de dokter gebeld. Zij is met een ziekenwagen naar het ziekenhuis gegaan. Ik heb haar daar zien liggen met allemaal apparaten om haar heen, dat deed mij echt pijn. Uiteindelijk is zij nog 82 jaar geworden, dat moet ik nog zien te halen.

Daarna gingen we de kleuren van de bladzijden van mijn boek zwart maken en leefde ik op straat. Bij het JIP hielpen ze mij, maar ja, ik was ook een beetje eigenwijs. Op mijn 23e moest ik daar weg, maar ik kom er nog regelmatig voor de gezelligheid en met vragen. Ze helpen mij nog steeds dus. Ik liep al wel bij de hulpverlening, maar ik wou nooit hulp aanvaarden, heb een tijdje in een flatje begeleid gewoond maar ik was daar nooit, dus moest ik weg. ▶

› Ze hadden geen controle meer over mij. Gelukkig heb ik zo veel handvaten dat ik goed de controle over mijzelf kan houden, daar komt geen hulpverlening instantie meer tussen, ik wil het alleen redden.

Of ik een strafblad heb? Ik heb een strafblad voor uiteenlopende dingen, vooral agressie. Als ze mij uitscholden dan draaide ik mij om en gaf er een op, en dat mag niet. En na de eerste ruzie komt de tweede en de derde, dat is de manier van junks om te overleven, ze bedonderen je bij het leven. Ik heb wel eens een situatie gehad dat de politie mij van een jongen moest aftrekken en dat er waarschuwingsschoten werden gelost. Ik ben daarin een stuk rustiger geworden. Ik heb taekwondo gedaan, vier jaar lang en daarna drie jaar kickboksen. Dat kickboksen heeft mij voornamelijk geholpen om rustiger te worden. Je leert wel bepaalde vechttechnieken en als ik die uitoefen dan gaan ze wel liggen. Maar je leert ook de tactiek om je kalmte te bewaren, om je te beheersen. Voor die beheersing heb ik voornamelijk op kickboksen gezeten. Slaan en schoppen kon ik al wel.

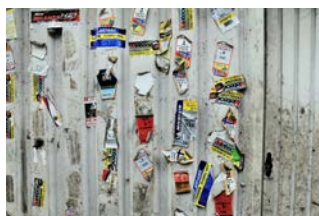
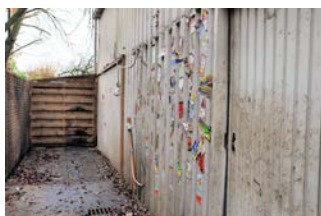

Ik ben bezig met een appartementje hier in Apeldoorn maar dat is allemaal te duur, ik moet echt nog een goede huurbaas zien te vinden. Ik heb een Wajong-uitkering, nog wel. Ik hoop dat dit gaat veranderen, dan kan ik eindelijk aan het werk. Wat voor werk ik ga doen maakt niet uit. Als ik maar geld kan verdienen met mijn handen. En er iets voor kan doen in plaats van mijn handje ophouden. Maar ja met dertig rooien schuld [één rooie is € 1000] zit je flink in de schulden, daar kom je nooit meer vanaf. Tja, drugs zijn duur hè. Dus als ik ga werken moet ik alles inleveren.

‘OP DIE MANIER BEN JE BEZIG OM EEN PROJECT TE BOUWEN WAARIN JE WERKT, LEEFT EN JE ZELF ONDERHOUDT’

Over de idealen van een kraker

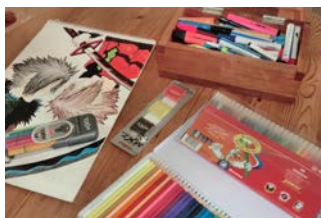
Ik zat hier direct in het begin, in die opstartfase had ik goede ideeën. We waren heel goed bezig omdat we ook een groep hangjongeren wilden binnenhalen. Boven is een professionele keuken en ik ben van origine meester-kok, dus eten was geen probleem. Ik dacht dan hou ik op die manier die hangjongeren een beetje bezig. Beneden een weggeef winkel voor tweedehands kleding die hersteld wordt. Op die manier ben je bezig om een project te bouwen waarin je werkt, leeft en je zelf onderhoudt. Je weet dat krakers zonder geld langs vuilnisbakken lopen en eten bij elkaar proberen te scharrelen. Met mijn concept was dat helemaal niet nodig. We zouden zelfs subsidie kunnen krijgen van de gemeente, maar ja, dat ging dus niet door. Er kwamen een aantal andere mensen, die hebben gewoon roet in het eten gegooid. Over die verkeerde mensen, nou Wim was zo iemand, die noemden we tering Wim. Die tering Wim die had twee honden en een vrouw. Hij vergiste zich wel eens tussen zijn vrouw en zijn honden. Soms schopte hij zijn honden, soms zijn vrouw, die jongen was helemaal in de war. Het was misschien best wel een goeie jongen, maar gek genoeg viel de rest van de wereld dat niet op.

‘WEET JE, ALS JE TEGEN ELKAAR KRIJPT, HEB JE HET WEL WARM’

Tot een paar maanden geleden stond hier “ons” schuurtje, het is nu afgebroken. Ik heb daar vorige winter zeven maanden samen met mijn vriend geslapen. Het was gelukkig geen koude winter, en weet je, als je tegen elkaar kruipt, heb je het wel warm. Zie je die stickers op de muur? Dat was ons “behang”.

We aten één keer in week warm. Gelukkig zijn er in Apeldoorn gelegenheden waar je als dakloze een warme maaltijd kunt krijgen. Ik heb wat foto's gemaakt van die gelegenheden. Menorah aan de Paslaan (woensdag), Franciscus tafel in de Mariakerk (maandag), op het Marktplaatsplein (zondag) en de Herberg (vrijdag). Wij hebben nu een eigen woonruimte, daar heb ik ook twee foto's van gemaakt. Heel fijn dat die eetgelegenheden er zijn voor mensen zonder een dak boven het hoofd.

‘GELUKKIG ZIJN ER IN APELDOORN GELEGEN-
HEDEN WAAR JE ALS DAKLOZE EEN WARM
MAALTIJD KUNT KRIJGEN’

'IK DENK DAT IK EEN BEETJE OP STRAAT GA ZWERNEN, DE REST VAN MIJN LEVEN'

Geïnterviewde is achttien jaar.

Mijn opa was gokverslaafd, die heeft zijn hele huis vergokt toen oma doodging. Het huis was drie ton waard. Daarnaast had hij nog een grote schuld. Mijn tante blowde ook heel veel, die was in de vijftig. Mijn oom blowde ook heel veel maar die is aan longkanker overleden. Met mijn oma had ik een goeie band. Zij is over de tachtig en ik kom daar wel drie keer in de week. Dan doe ik boodschappen voor haar want zij kan niet goed lopen.

Mijn zusje ging op haar zestiende naar een afkickkliniek. Die was vanaf haar dertiende tot haar zestiende verslaafd aan XTC en speed. En dat gaf thuis heel veel stress ze ging dan schreeuwen en werd heel boos. Ik heb ook nog een nichtje waar ik wel contact mee heb, zij woont nu in een jonge-moedershuis. Mijn ouders en ik hadden heel veel ruzie. Ik was heel opstandig en ben daarom naar De Hoenderloo Groep gestuurd, maar daar bleef ik weg 's avonds. Ik kon niet zo goed luisteren, eigenlijk. Ik ben toen eerst naar een jeugdzorgorganisatie, zeg maar opvoedhuis gestuurd. Dat is een instelling in Noord Holland, het is voor kinderen en ik heb daar vier maanden gezeten. Ik luisterde niet op de groep. Toen kreeg ik de keuze, of naar een gesloten inrichting, of naar huis. Ik ben even naar huis geweest en toen naar begeleid wonen. Daar ben ik weggestuurd, ik hield mij niet aan de regels. Niet aan de tijden en ik ging roken op mijn kamer. Er waren ook drie XTC-pillen bij mij gevonden. Toen stond ik op straat.

Eerst bij vrienden slapen, toen een tijdje bij mijn oma, toen naar de TOJ en toen weer naar beschermd wonen. En nu ben ik weer bij de TOJ, daar moet ik binnenkort weg. Ze willen mij naar een traject in het buitenland hebben, een half jaar lang. Ik moet mezelf daar bewijzen of zo iets. Als ik dat niet doe, krijg ik geen hulp meer en mag ik ook hier niet meer zijn. Maar ik wil dat niet, ik ga dus niet naar het buitenland. Waarschijnlijk ga ik bij vrienden slapen straks. Ik krijg ook geen uitkering want ik ben nog geen eenentwintig. Mijn ouders weigeren voor mij te betalen. Ik heb ook geen inschrijfadres trouwens. Ik denk dat ik een beetje op straat ga zwerven, de rest van mijn leven. Ik zit hier niet echt lekker, ik ben hier alleen maar meer gaan blowen.

A 'Ik heb geblowd vanaf mijn veertiende. Nu ik vader ben, blow ik nauwelijks meer en heb mijn leven redelijk voor elkaar. Echt, het laatste half jaar kan ik lekker thuis zitten, heel anders dan vroeger, altijd was ik op straat. Thuis was ik echt onrustig, al had ik mijn kamer, ik was altijd buiten.'

B 'Mijn vroegere vriendin kreeg een postnatale depressie, dat duurde vier jaar. Toen dat over was ging ze pleite, dat kutwijf. Ik heb haar toen een nieuwe fiets gegeven, een doortrapper, die komt dus nooit meer terug. Ik ben nu een buitenslaper, ik hou van vrijheid.'

‘WE GINGEN ER OP DE FIETS HEEN EN DAN MAAKTEN WE DE GHB, DAAR IN DAT HUIS VAN HET LEGER DES HEILS’

Ik maakte de GHB merendeels zelf. Ik woonde toen in Arnhem, in een gebouw van het Leger des Heils. Je kon in Velp, dat ligt naast Arnhem, bij een bouwzaak de grondstof kopen. We gingen er op de fiets heen en dan maakten we de GHB, daar in dat huis van het Leger des Heils.

Ach, iedereen deed daar wel wat, wij deden GHB, pillen en vooral speed. Beneden deden ze heroïne, en boven alleen maar jointjes. Het was daar een gekkenhuis, er was bijna geen controle. Je had alleen maar het avondeten wat wij samen moesten doen. De rest van de dag was je gewoon vrij. Ze kwamen ook niet op de kamers. Vandaar uit ben ik naar een affkickkliniek gegaan. Het ging gewoon niet meer, ik was op. Ik had al een paar keer het randje van de dood gezien en heb zelfs drie dagen in coma in het ziekenhuis gelegen. Toen dacht ik, het kan niet meer verder. Ik zag er ook heel slecht uit trouwens.

Delen van dit boek zijn gedeeld op Facebook, een reactie van iemand die ook in “Arnhem” verbleef:

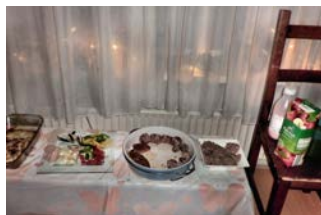
Ik weet precies wat er bedoeld wordt met Arnhem en dat gebouw van het Leger des Heils. Ik ken ook jongeren die daar verslaafder vandaan kwamen dan dat ze erin gingen. En als je er als niet gebruiker inging, dan werd je wel gedwongen mee te doen en zo kwam je er dus als verslaafde uit. En met klachten doen ze niks. Gebruik wordt gedogen toegestaan, wordt er dan gezegd. Bange begeleiding die hun kamerdeur altijd op slot hielden en nauwelijks aanspreekbaar waren. Keukens en kamers waren er nog slechter aan toe dan van een kraakpand. Bah. Kan er nog boos om worden.

Reactie Leger des Heils

Zoals in de inleiding aangegeven is er geen fact finding van de verhalen van de jongeren. In het voorgaande interview wordt expliciet een opvanghuis van het Leger des Heils in Arnhem genoemd. Er is contact geweest met de afdeling communicatie van het Leger des Heils. Hieronder de reactie:

Het Leger des Heils is er voor mensen zonder helper. Vaak zijn dit mensen met zeer ernstige problemen waaronder ernstige verslaving, verwaarlozing en psychiatrische problemen. Ook komt het vaak voor dat zij in aanraking zijn geweest met justitie. Het Leger des Heils vangt deze mensen op, ook in de omgeving Arnhem. Dit kan de laatste plek zijn waar zij nog terecht kunnen omdat het op veel andere plekken niet gelukt is.

De door u opgetekende verhalen weerspiegelen niet het beleid van de organisatie en de praktijk van alle dag. Onze werkwijze is erop gericht een veilige leefomgeving te creëren voor cliënten en omgeving. Hierbij sluiten we de ogen niet voor de problemen (waaronder verslaving), maar proberen hier op realistische wijze mee om te gaan. Ondanks de beschermde woonomgeving en 24-uurs aanwezigheid van personeel kan niet uitgesloten worden dat cliënten soms activiteiten ontplooiën die tegen het beleid en de wens van de organisatie in gaan. Klachten kunnen bij ons altijd ingediend worden, daarvoor heeft onze organisatie een externe, onafhankelijke klachtencommissie. Iedere cliënt die hulp van ons ontvangt krijgt een cliëntwijzer en een klachtenfolder.

'IK GA ECHT NIET TUSSEN DE JUNKS LIGGEN, DAT DOE IK NIET, DAN VAL IK ZO TERUG IN MIJN VERSLAVING'

A 'Met mijn ouders heb ik nauwelijks contact, bij mijn broer mag ik niet meer komen, maar wel bij mijn oma. Ik ben en blijf oma's kindje.'

B *Oudere jongere, wordt bankslaper*

Ik ben best wel laat het huis uitgegaan. Mijn moeder en stiefvader gingen vanuit een eengezinswoning naar een flat. Mijn broer en ik konden niet mee. Het was ook niet de bedoeling dat we meegingen. Ik wist dus al heel lang dat ik eigen woonruimte moest hebben. Dat regelen van woonruimte ging allemaal een beetje moeilijk. Ik stelde het uit, geen zin in, eigenlijk weet ik ook niet waarom ik toen niets geregeld heb. En voordat je het wist zaten zij in de nieuwe flat en liep ik buiten. En vanaf daar moet je verder en ging het bergafwaarts met mij. Het bouwde zich langzaam op en het is mij eigenlijk gewoon overkomen. En dan is het moment gekomen dat je beseft dat je nu bij je maatjes op de bank slaapt, en niet meer thuis. En dan ben ik wel zo dat ik mijn ouders niet wil belasten. En dan begint het cirkeltje en dat is dan het moment dat je niet meer terug kunt. Sinds een maand heb ik trouwens een kamer en een vriendin, het gaat nu goed met mij.'

C 'Mijn ouders hebben het idee dat het ooit ergens mis is gegaan.'

D 'Mijn moeder vond mijn vriend niet geschikt voor mij, omdat hij dakloos was. Je kunt wel iets beters krijgen zei mijn moeder. En dat denkt ze nog steeds, ook nu hij werkt en hij een woning heeft. Hij doet echt zijn best om iets van zijn leven te maken. Mijn moeder is het dus niet eens met mijn vriend, maar ik koos voor mijzelf. Ik heb een jaar geen contact gehad met mijn moeder, nu wel weer. Ik wou alleen dat ze mij wat minder lastig viel, zij claimt mij erg veel.'

E 'Ik zei tegen mijn vader: Je moet mij helpen, het gaat niet lekker met me, ik ben domme dingen aan het doen, help me alsjeblieft, want ik kom er zelf niet uit. Hij gooide de deur dicht en riep dat ik voor zulk soort dingen niet meer bij hem aan moest kloppen. Drie jaar later werd er bij hem ingebroken en toen belde hij mij op: 'Kun je die laptop terug brengen'. Zulk soort dingen doen wel pijn. Bij zo'n vader denk ik: laat maar lekker zitten.'

F *Tienermoeder*

'Als ik niet zwanger was geworden was ik waarschijnlijk niet gestopt met drugs, ik weet niet waar ik dan op dit moment zou zitten.'

G 'Toen ik twaalf jaar was, kreeg ik van de nieuwe vriend van mijn moeder een mes. 'Hier', zei die, 'dan kun je jezelf verdedigen'. Ik had dat mes wel altijd op zak, maar gelukkig genoeg had ik genoeg geweten om het nooit te gebruiken.'

H 'In mijn puberteit heb ik overal mee geëxperimenteerd, alles, behalve heroïne en Crystal Meth. Er is nog één psychedelica die ik nog wil proberen, dat zijn truffels.'

I 'Ik kwam bij het Activerium voor een uitkering. Maar een uitkering kon niet, ik had geen woonadres maar wel een postadres bij De Herberg. Alleen een postadres is niet voldoende, je moet een woonadres hebben. En weet je wat ze mij daar vertelden: Ga maar naar het slaaphuis. Ik zal een beetje gek zijn, ik heb liever geen geld dan dat ik daar zit. Ik heb meer dan drie jaar lopen te strijden om van de drugs af te komen, en dan zal ik naar het slaaphuis gaan. Moet je daar eerst veertien dagen slapen, daarna vier dagen in de week, voordat je ze geld geven. Ik ga echt niet tussen de junks liggen, dat doe ik niet, dan val ik zo terug in mijn verslaving.'

‘OVERDAG GA IK NAAR SCHOOL’

Ontmoeting bij het Atrium, jongeren centrum in Zevenhuizen.

Als het hier open is, zit ik hier gewoon, beetje kletsen en zo. Hier vermaak ik mij met mijn vrienden en af en toe doen we samen zaalvoetbal. Overdag ga ik naar school, naar het ROC, ik doe daar detailhandel. Ik weet nog niet wat ik later wil worden. Ik wacht tot ik mijn diploma heb, en dan zie ik wel wat ik doe. Na mijn diploma kan ik kiezen: werken of doorgaan met school.

‘ENKELE JONGEREN HEBBEN TIJDELIJK VASTGEZETEN OP VERDENKING VAN STRAFBARE FEITEN, ZIJ GENIETEN MEER AANZIEN EN ZIJN DE ‘BAZEN’ IN DE GROEP’

Jongerenwerker over een zaalvoetbalclubje

Het zaalvoetbalclubje is opgezet door de jongeren zelf, zij hebben samen met de jongerenwerkers contact gezocht met de KNVB en hebben zich ingeschreven voor een zaalvoetbalcompetitie. De jongens kennen de consequenties van een competitie: niet misdragen en niet verstek laten gaan. De jongens komen uit in een reguliere KNVB-competitie en spreken zelf onderling af wie er meedoen. Ze reizen samen richting de sporthallen, de wedstrijden worden in Apeldoorn en omstreken gespeeld, met als verste uitwedstrijd Eerbeek. De groep bestaat alleen uit jongens, zij versterken elkaar en ontmoeten elkaar in de buurt. De leeftijd van de groep is van 15 tot 19 jaar. Enkele van deze jongeren lopen een traject bij de jeugdreclassering. Deze jongeren hebben tijdelijk vastgezetten op verdenking van strafbare feiten. Zij genieten meer aanzien en zijn de “bazen” in de groep. Alle groepsleden hebben gemeenschappelijke interesses zoals geloof, sporten, multimedia, ontspanning en ontmoeting. Alle jongeren uit de groep zitten op school en doen verschillende opleidingen op verschillende niveaus.

A ‘Mijn moeder ging verhuizen naar een chalet hier in de buurt. We hebben geprobeerd om met z’n drieën, ik zelf, mijn vriend en mijn moeder, daar samen te wonen. We hebben het een maand geprobeerd, maar het ging niet. Mijn vriend en mijn moeder gaan gewoon niet samen, helemaal niet in zo’n kleine ruimte. Na een maand heeft mijn moeder hem er uitgezet, en ik ben mee gegaan. Toen waren we dakloos. Toen heeft het JIP voor ons een kamer geregeld, hier in het centrum. Van daar uit hebben we een opstapwoning gekregen.’

'HEROÏNE IS EEN EINDHALTE, JE WORDT HEBBERIG EN ALS JE ZIEK BENT OMDAT ER NIETS IS, DOE JE GEKKE DINGEN'

Ex-verslaafde, ex-crimineel. Heeft al een aantal jaren een relatie met een jongere vriendin uit een 'normaal stabiel' gezin.

Ik ben nu een goede toekomst aan het opbouwen en heb na vier jaar weer contact met mijn zoon. Hij mag binnenkort een weekend bij mij slapen. Jeugdzorg en kinderbescherming zitten er boven op en Pactum komt binnenkort ook bij ons langs. We beginnen nu echt een beetje een gezinnetje te vormen. Mijn zoontje is van een drugsverslaafde ex-vriendin en woont bij de oma. Ach ja, je maakt domme fouten en denkt verliefd te zijn. Je zit samen aan de drugs en je hebt meer een drugsrelatie. Je geeft je kind te eten maar verder ga je toch gewoon weer op zoek naar je eigen drugs. Ik heb geleefd, leuke dingen en minder leuke dingen beleefd. Je verliest veel vrienden door de drugs. Een vriend van mij bijvoorbeeld, hij draafde door in de heroïne. Heroïne is een eindhalte, je wordt hebbertig en als je ziek bent omdat er niets is, doe je gekke dingen. Zijn vriendin heeft hem neergestoken om een paar bolletjes. Om een beetje drugs, weet je wel. Drieëntwintig jaar was hij.

'IK KOM UIT EEN REDELIJK STABIEL GEZIN. IK WEET NOG WEL DAT MIJN VADER HELE GROTE WEEDPLANTAGES HIER IN NEDERLAND HEEFT GEHAD, MAAR VERDER WAREN ER NIET ECHT RARE DINGEN'

Meisje, niet verslaafd, heeft op haar vijftiende haar negen jaar oudere vriend leren kennen. Vriend heeft een crimineel - en drugs-verleden. Haar vriend gebruikt geen cocaïne of andere drugs meer en heeft nu vast werk. Beiden hebben sinds kort een woning. Ik vraag naar de gezinssituatie van het meisje.

Ik kom uit een redelijk stabiel gezin. Ik weet nog wel dat mijn vader hele grote weedplantages hier in Nederland heeft gehad, maar verder waren er niet echt rare dingen bij ons thuis. We leefden wel in grote luxe, ik kreeg wel alles wat mijn hartje begeerde. Ik kwam wel eens thuis en dan stonden er wel twintig grote vuilniszakken in de achtertuin. En dan ben je toch nieuwsgierig wat er in zit, en dan kijk je in de vuilniszakken, bleken die vol weed te zitten. Op een gegeven moment ga je zelf ook joints roken. En dan kom je in de slaapkamer van je ouders en daar vind je dan een hele bak met weed.

Mijn oudere broer en zus hadden wel veel ruzie met mijn ouders. Beiden zijn trouwens wel goed terecht gekomen. Mijn zusje is bij haar vader en stiefmoeder opgevoed. Op haar zeventiende is zij het huis uitgevlucht en was een paar maanden spoorloos. Mijn zus had een gesprek afgeluisterd tussen haar vader en haar stiefmoeder. Ze wilden haar naar de crisisopvang hebben, daarom is ze gevlucht. Toen ze weer thuis kwam is ze alsnog naar een gesloten jeugdinstelling gegaan. De moeder van mijn zus heeft niet echt voor de kinderen klaargestaan.

DE BRIEF (1)

Gedicht van "Mark"

*Dit is een niet verstuurde brief met dingen die ik altijd zeggen wou,
een uitleg van me pijnen die ik jullie nooit vertellen wou.
Maar nu ik ben veranderd meld ik alles wat me dwars zat,
verloor al het vertrouwen omdat de drugs me in z'n macht had.*

*Ik ben fout geweest, ik wijs mijn vinger naar mezelf,
vele mensen boden hulp, ik dacht liever aan mezelf.
Zoveel mensen die ik pijn heb gedaan ik moest me schamen,
dat doe ik dus nu ook en probeer me pijn te verdragen.*

*Ook me broertje zie ik lijden, grote broer die was er nooit,
hij was een dief een crimineel hij werd zelfs uit huis gegooid.
Dat was moeilijk en dat weet ik maar toch bleef de liefde sterk,
's nachts huilde ik om jullie terwijl ik buiten liep te zwerven.*

*Ik wil een voorbeeld zijn en jullie leren wat echt fout is,
onthoud dit, dat jullie grote broer van jullie houdt.
Sorry voor de pijn en sorry voor de lange dagen,
ook voor de gekke dingen dat ik jullie moest verlaten.*

*Ook me zusje die het zwaar heeft, want ik weet dat je me mist, je broer,
ook al hadden we vaak ruzie ook al deed ik altijd stoer.
Je weet dat ik je mis, je bent mijn zusje voor het leven,
ik weet ik was een klootzak kun je mij nu ook vergeven?*

'ZIJ LOOG OM ALLES, DE VREEMDSTE DINGEN KRAAMDE ZE UIT, EN ALTIJD TEN KOSTE VAN EEN ANDER'

Mijn moeder was geen onopvallend type met haar borderline. Het was een harde vrouw, zij kon ineens tegen je uitvallen en heel kleinerend tegen je doen. Iedereen vond het een nare vrouw. En dan ineens was zij zo claimend dat je het er benauwd van kreeg. Je kreeg geen hoogte van haar, ze was totaal onvoorspelbaar. Zij loog om alles, de vreemdste dingen kraamde ze uit, en altijd ten koste van een ander. Echt een hard core borderliner dus. Ik ben zelf onderzocht, gelukkig heb ik dat niet. Acht jaar geleden, ik was ongeveer zeventien jaar, heeft ze mij in een woonvorm gedropt en is zij er vandoor gegaan met mijn PGB. Sinds die tijd heb ik haar niet meer gezien. Als je over mijn jeugd praat, heb ik dus niet zo'n goed voorbeeld gehad. Mijn echte moeder maakte er altijd een rotzooi van. Ik heb niet haar voorbeeld gevolgd, iets wat je wel vaak ziet bij jongeren. Ik heb zelf geleerd te sparen voor mijn rijbewijs en zo.

'VOORAL MOPPEREN IN DE OCHTEND, EN ALS JE DAN EEN HUILENDE BABY HEBT, DAN IS HET BEST WEL HEFTIG'

Ongehuwde moeder

We zijn na ongeveer vijf jaar samenwonen uit elkaar gegaan. Dat gaf heel veel problemen en trammelant. Ik heb toen een paar maanden bij mijn vriendin gewoond. Maar de woning stond wel op mijn naam. De gemeente en 'Ons Huis' heeft mij toen geholpen om mijn eigen woning terug te krijgen. Dat helpen was echt nodig, ik kreeg mijn ex zelf de woning niet uit. Vroeger sloeg die mij, ik ben toen weg gegaan. Nog één keer zei ik tegen hem, dan geef ik je aan en ga ik direct bij je weg. Zijn exen die sloeg die wel. Het is niet de leukste jongen, hij heeft schizofrenie en beetje borderline erbij. Hij kan heel vrolijk zijn, maar er hoeft maar een kleinigheidje te gebeuren dan wordt hij heel chagrijnig. Vooral mopperen in de ochtend, en als je dan een huilende baby hebt, dan is het best wel heftig. Er kwam ook nog jaloezie bij, toen was voor mij de maat vol. Hij is nog wel in beeld als de vader van mijn kleine. Hij past wel niet op, maar ik wil dat hij contact met zijn zoonje blijft houden.

'VOORHEEN KON IK MIJN AGRESSIVITEIT WEL EENS KWIJT BIJ KICKBOKSEN. NU, ALS MOEDER, IS DIE AGRESSIVITEIT EEN STUK MINDER'

Mijn vriendin was onder invloed van een loverboy. Zij had wel aangifte gedaan bij de politie, maar die deed er verder niets mee. Ik heb die loverboy een keer opgewacht. Vooraf heb ik de politie gebeld en gezegd dat ze ook maar een ambulance moesten sturen. Ik heb flink losgeslagen op die jongen en zijn gezicht toetgetakeld met mijn handen en met mijn naaldhakken. Ik kreeg daarvoor een taakstraf omdat ik het recht in eigen hand had genomen. Mijn vriendin had toen geen last meer van hem. Nu is die agressiviteit een stuk minder sinds ik moeder ben.

A *Over rommel en vernielingen in het kraakpand*
'Daar ben ik absoluut op tegen, ik kraak om te wonen, dat is mijn hoofddoel.'

B *Een bewoner van een kraakpand, gebruiker van speed, GHB en alcohol*

'Ik ben een overtuigd alcoholist en een overtuigd alcoholist drinkt geen frisdrank. Ik begin 's morgens eerst met iets vloeibaars, een biertje, dat gaat goed naar binnen. En dan neem ik pas een bruine boterham met kaas. Zo'n boterham kan ik visualiseren, dat kan ik snijden, dan weet ik dat ik moet kauwen. Doe ik het andersom, dus eerst brood dan bier, dan raak ik in de war en ben ik bang te stikken.'

C *'Heroïne gebruik ik niet. Ik heb het één keer geprobeerd. Het was vreselijk vies, het leek wel kattenpis. Je wordt er goed stoned van, zei men mij. Maar ik voelde mij alleen maar hartstikke ziek worden. Ik snuif nog liever drie dikke lijnen cocaïne weg. Maar heroïne, nee, dat is dus niets voor mij. In cocaïne kan ik heel erg in blijven hangen trouwens, dagen achter elkaar.'*

D *Meisje ontmoet haar negen jaar oudere vriend. Beiden hebben nu al twee jaar een relatie en hebben sinds kort een huurwoning.*

Zij: 'Ik heb hem ontmoet op het marktplein, hij was helemaal weg van de drugs. Ik dacht in eerste instantie wat is dat voor een mafkees. Hij keek niet helder uit zijn ogen, hij zag er niet fris uit en was heel mager. En dan raak je toch in gesprek als je dezelfde vrienden hebt.'

Hij: 'Ik ben nu twee jaar gestopt met de hard-drugs, zij heeft mij daarin gesteund. Je probeert normaler te leven maar ja, dat is best wel een lastige stap om te nemen.'

E *'Ik heb het altijd bij speed, XTC en coke gehouden. Voor hallucinerende middelen was ik bang, dat is misschien mijn geluk geweest. Ik vond het gewoonweg eng die extremere middelen. Ik drink ook niet, ik houd niet van alcohol.'*

F *'Als Albert Heijn nou die dingen die over datum zijn, gewoon in een kratje buiten zet. Dan hebben ze veel minder last van winkeldiefstal. Ze moeten begrijpen dat ik, als kraker en zonder inkomen en dus zonder geld, ook wel eens moet eten.'*

G *'Eten deed ik twee keer in de week, als je snuift heb je geen honger.'*

Hoe kwam je aan geld?

'Ik kon hier en daar wel eens wat dingetjes in en verkopen. Ik heb nooit gestolen of zo, zo iemand ben ik niet. Ik kon vaak zwart ergens werken. En als je twee dagen zwart werkt kun je weer flink wat dagen snuiven. Het kost allemaal geen drol.'

H *'Ik zei tegen mijn vriend dat ik best met hem wilde samenwonen, maar er komen geen drugs in huis. Vroeger handelde hij daarin, ik wil 's morgens geen politie-inval. Ach, hij lijkt een hele grote jongen, maar hij heeft best wel een goed hartje.'*

I *'Ik had geld nodig en heb een boekhandel overvallen. Ik ging met een mes naar binnen, een muts op en dan gewoon rennen. Daar ben ik toen voor gepakt. Ik kreeg tachtig uur taakstraf. Ik moest sorry zeggen en huiswerk maken na die taakstraf. Ik ben toen gewoon verder gegaan. Ik dacht alleen maar aan geld, geld was toen het mooiste op dat moment. Ik heb heel veel vriendinnetjes gehad toentertijd, niet om op te scheppen hoor.'*

'HEROÏNE GEBRUIK IK NIET. IK HEB HET ÉÉN KEER GEPROBEERD. HET WAS VRESELIJK VIES, HET LEEK WEL KATTENPIS'

‘OF IK HEM VAN ZIJN VERSLAVING HEB AFGEHOLPEN? IK DENK HET WEL, TOEN HIJ MIJ LEERDE KENNEN, HEEFT HIJ ALLES AAN DE KANT GESCHOPT. ZIJN VRIENDEN EN ZIJN MIDDELENGEBRUIK’

Ik heb een goede band met mijn ouders, die goede ouderlijke band is wel wat anders dan bij mijn negen jaar oudere vriend. Zijn moeder geeft nog om hem, maar zijn vader heeft hem losgelaten, helemaal toen hij in de shit zat. De deur werd toen letterlijk voor hem dichtgegooid. Mijn ouders maakten veel problemen toen ik mijn vriend voorstelde, zij waren niet blij met hem. Ook wel een beetje te begrijpen natuurlijk, welke ouder is blij met een schoonzoon met een verslavingsprobleem en een crimineel verleden. Zijn woordgebruik is ook totaal anders dan bij onze best wel christelijke familie. Zijn tattoos helpen ook niet echt mee trouwens. Zijn leven is ook totaal anders gelopen dan dat we in onze familie gewend zijn.

Of ik hem van zijn verslaving heb afgeholpen? Ik denk het wel, toen hij mij leerde kennen, heeft hij alles aan de kant geschopt, zijn vrienden, zijn middelengebruik. Hij heeft ook hulp gezocht om weer een uitkering te krijgen. Jaren heeft hij geleefd zonder uitkering of werk. Hoe hij dan aan zijn geld kwam? Nou dat wil je niet weten, dealen, koper stelen, scootertje jatten, hij deed de gekste dingen om aan geld te komen. Of ik toekomst met hem zie? Ja hoor, hij is clean en krijgt binnenkort een eigen huisje. Hij heeft zijn criminele verleden afgezworen en negeert zijn oude vrienden.

‘ER KWAMEN BIJ MIJ THUIS DRIE HULPVERLENERS. DAN SPEEL JE GEWOON OPEN KAART, WAT ER GEBEURT EN HOE EN WAT. EN DAN ZEIDEN ZE, “OH, DAAR GAAN WE EVEN NAAR KIJKEN”, DAT HEEFT ZO’N VIER JAAR GEDUURD’

Toen mijn ouders gingen scheiden was er co-ouderschap afgesproken. Om de week zou ik bij mijn moeder slapen, maar dat werkte niet. Met de nieuwe vrouw van mijn vader kon ik totaal niet opschieten. Vaak gooide mijn moeder mij gewoon de straat op, ook ‘s nachts. De eerste keer was toen ik mijn twaalfde verjaardag had gevierd. Van de fietsen in de schuur waren toen alle banden lek. Dat moet een vriend van mij hebben gedaan. Mijn moeder en stiefvader werden heel boos en zeiden: ‘Jij gaat het huis uit en komt pas terug als je nieuwe banden hebt’. Maar hoe moest ik aan geld komen voor nieuwe banden?

Dat op straat gooien gebeurde heel vaak. Af en toe ging ik naar mijn opa en oma toe. Soms waren mijn opa en oma niet thuis, zeg maar. Dan had ik geen onderdak en dan moest ik zelf maar wat regelen. Zo ben ik eigenlijk op straat gaan rondzwerven. Dan sliep ik dus buiten.

Hoe ik aan eten kwam? Nou, dan kreeg ik van mijn echte vader tien euro om eten te halen. Ik kon niet bij mijn vader blijven slapen want ik had grote ruzie met die vrouw van hem.

Er kwamen bij mij thuis drie hulpverleners. Ze kwamen alle drie één keer in de maand langs en ik moest af en toe naar Lindenhout zelf. Dan speel je gewoon open kaart, wat er gebeurt en hoe en wat. En dan zeiden ze, ‘Oh, daar gaan we even naar kijken’, dat heeft zo’n vier jaar geduurd voordat ze er achter kwamen dat ik eigenlijk een crimineel was.

Mijn moeder heeft toen doorgepakkt, ze was klaar met mij. Ik werd toen opgebeld door mijn moeder. Het was een rustig avondje, ik zat lekker te blowen. Toen zei mijn moeder: ‘Als je nog één keer in aanraking komt met de politie, dan ga je het huis uit’. Toen dacht ik bij mij zelf: Ik ben toch al het huis uit, jullie gooien mij toch iedere keer op straat. Vlak daarna was er iets met een balletjespistool, zo’n nepwapen. Ik werd door de politie opgepakt, zo’n pistool is illegaal. Toen heeft jeugdzorg gezegd, het is genoeg geweest, je gaat het huis uit. Toen ben ik op Harreveld beland, daar hebben ze mij helemaal omgebouwd.

Ik had daar een zwaar regime, twee uurtjes per dag luchten, en ik mocht vier uurtjes per dag op de groep zijn, voor de rest zat je opgesloten op je kamer. Je had daar ook een isoleercel en een time-outruimte.

Als je een stoel tegen de ramen gooide, kwam die stoel twee maal zo hard terug. Ik deed dat ook een keer, en toen moest ik die stoel zelf ontwijken. Ik dacht bij mijzelf: Dat is ook niet de bedoeling. Ik was direct rustig. De groepsleider drukt dan op een pieper en dan komen alle groepsleiders naar je toe, en dan word je gewoon op de grond gegooid en vastgehouden. Als een plank word je dan naar je kamer getild. En dan kom je de eerste week ook niet van ▶

› je kamer af. Je hebt op de kamer geen TV, wel tijdschriften, en een radio, vier zenders. Je mocht als je daar kwam zelf de zenders kiezen. Ik had één klassieke zender, voor als ik rustig wou worden, de andere zenders waren gewone muziek.

Harreveld was een hele overgang. Maar ja, het zat er aan te komen. Je weet wel dat je eens een keer komt vast te zitten, of dat het goed fout kan gaan.

‘IK WAS DAN ZO AGRESSIEF DAT ALS IEMAND PIJN HAD, DAT HET MIJN HART STREELDE, IK VOND HET GEWOON LEKKER’

Jonge moeder met heftig verleden, is veranderd door het moeder zijn. Toen ik moeder werd, is er zo’n andere aura in me gekomen. Voor de tijd was ik heel agressief, en als iemand mij aankeek zei ik ‘wat kijk je’. Ik maakte gelijk ruzie. Ik was dan zo agressief dat als iemand pijn had, dat het mijn hart streelde, ik vond het gewoon lekker.

Toen ik moeder werd waren ze eigenlijk bang dat ik weer met iedereen ruzie zou zoeken, en de straat op zou gaan. Dat is nou helemaal weg sinds ik moeder ben. Van haat is het allemaal liefde geworden. Ik kan mij ook niet meer voorstellen dat ik zo agressief ben geweest.

Men was er heel bang voor dat ik het weer ging opzoeken en weer de prostitutiekant op zou gaan. Maar eigenlijk ben ik een totaal ander persoon geworden. Heel liefdevol en nu herken ik mijzelf, dit ben ik. Het is natuurlijk best wel pittig als alleenstaande moeder, maar ik zou mijn kindje niet kwijt willen. Het lijkt wel of zij er altijd is geweest. Heel bijzonder dat ik nu hier met mijn dochtertje woon. Soms zit ik op de bank, krijg een brok in mijn keel, word heel verdrietig, en ga huilen. Maar dan is het de volgende dag weg. Ik heb mij even laten gaan, dan ga ik douchen, doe mijn haar even leuk, en dan ben ik er weer.

‘EN ALS MIJN MOEDER DAN WEGGING DAN DEED DIE RARE DINGEN MET ONS EN ZO’

Mijn echte vader was een klootzak, echt een klootzak. Die heeft mij en mijn zus veel mishandeld en zo, hij had erg losse handjes. Hij zat alleen maar op de bank biertjes te drinken. En als mijn moeder dan wegging dan deed die rare dingen met ons en zo. Dat heb ik gelukkig ook weer een plek kunnen geven, ik ben er niet meer elke dag mee bezig. Mijn moeder wist er niks van. Op een gegeven moment kreeg ze wel vermoedens maar het gebeurde altijd als ze weg was. Toen heeft mijn moeder ons naar mijn oma gedaan. Daar zijn we alles bij elkaar best wel veel geweest vroeger. Maar af en toe haalde die ons daar op, en dan ging het door. Het is wat hè. Ze zijn later uit elkaar gegaan mijn vader en moeder, toen kreeg ik een stiefvader. Ik was twaalf jaar toen mijn echte vader stierf, kanker en ook nog uitgezaaid. Ik ben niet op zijn begrafenis geweest, totaal niet. Ik weet wel waar die begraven is, misschien ga ik er nog eens naar toe om dingen af te sluiten. Die kanker is een erfelijke kwestie, mijn zus staat onder controle. Ik zelf durf niet, misschien ben ik daar te schijterig voor.

'HET IS DAN BETER OM AAN HET BIER TE GAAN DAN DAT IK EEN JOINT ROOK'

Ik drink best wel veel biertjes. Ik heb wel dagen dat ik het niet doe, maar gisteren bijvoorbeeld wel. Toen heb ik vier grote Grolsch gehaald en zes grote Heineken, dat is best wel veel. Meestal haal ik wat op maandag en donderdag, als ik leefgeld krijg. En dan een paar dagen drink ik niet, dat is dan omdat ik geen geld heb. Het is best wel goed dat ik geen geld heb. Ik drink niet meer om stomdronken te worden, maar gewoon, om wat lossier te worden. Ik heb het wel onder controle hoor, maar tien halve liters is wel veel. Het moet geen uitlaatklep worden.

Dat alcoholprobleem kan heel makkelijk worden opgelost door Refusal te nemen. Maar ik ben bang dat als ik geen alcohol kan drinken dat ik dan weer een joint opsteek. Maar dan word ik gek en psychotisch. Het is dan beter om aan het bier te gaan dan dat ik een joint rook. Ik kom liever niet in de stad, is mij veel te druk.

'EN DAN KRIJG JE TE MAKEN MET JEUGDZORG, POLITIE EN ZO. EN DAN KRIJG JE TOCH WEL DAT JE OP EEN GEGEVEN MOMENT UIT HUIS WORDT GEPLAATST'

Na de scheiding van mijn ouders ging het wat minder op school. Ben ook een aantal keren blijven zitten, dat soort dingen. Op een gegeven moment ontmoet je heel verkeerde vrienden, je gaat blowen en zo. En dan krijg je te maken met jeugdzorg, politie en zo. En dan krijg je toch wel dat je op een gegeven moment uit huis wordt geplaatst. Ik ben in heel wat internaten en crisisopvang geweest, heb door heel Nederland gezeten. Hoenderloo Groep, Harreveld, Glen Mills, Rekken, in Groningen in Het Poortje. Ach ja, de hele riedel.

En dan kom je hier bij De Hoenderloo Groep terecht, en dan bevalt het je niet en dan ga je weglopen. Toen heb ik hier een tent gebouwd en daar negen maanden in gewoond. De tent was gewoon ingericht als woonkamer. Ik was zestien jaar toen. De politie kwam elke dag even langs om te kijken of er geen gestolen spullen waren. Je moet eten hebben dus je gaat dan stelen. Maar je moet dan wel zorgen dat het spul zo snel mogelijk weer weg is. De diefstal ging natuurlijk wel omhoog in de buurt, scooters, fietsen, brommers en zo. Ik heb ook heel veel in de gevangenis gezeten. Elke keer als je vrijkomt val je in een gat, weet je wel. Je kunt niet meer terug naar huis. Je kunt echt niet zomaar ergens aankloppen zo van 'ik heb een huis nodig'. Je komt dan weer op straat en in je criminele cirkeltje. Eigenlijk ben ik altijd een beetje sukkelig door het leven gegaan. Ik ben ook verslaafd geweest aan harddrugs zoals cocaïne en speed.

Sinds ik mijn vriendin heb ontmoet gaat het beter met mij. We hebben een hondje samen en ons huis is helemaal voor elkaar. Als je bij ons op bezoek komt, moet je wel je schoenen uittrekken, we willen het wel netjes houden. Het gaat nu eigenlijk alleen maar bergopwaarts, ik heb werk, gebruik niet meer en we hebben beiden budgetbeheer.

'JE MOET ER OM NEGEN UUR IN DE OCHTEND UIT. EN ALS HET WINTER IS EN KOUD BEN JE OP ZOEK NAAR WARMTE. IK GING TOEN ELKE DAG NAAR EEN COFFEESHOP WAAR IK ALLEEN MAAR ZAT TE BLOWEN'

Gokken is bij mij altijd het grootste probleem geweest. Ik was al een paar keer afgekickt en had hulp bij het aflossen van mijn schulden. En waarom, ja waarom. Ik ging vlak voor de kerst toch maar weer naar een casino en ik won 1200 euro, dat is erg veel geld. Ik heb dat geld niet op mijn rekening gezet maar er leuke dingen voor gekocht. Maar ja, als je er gevoelig voor bent dan ga je nog een keer naar het casino, je kunt er immers winnen. Maar van een tweede keer komt een derde keer, enzovoort. Mijn hele studiefinanciering ging er heen en ik begon schulden op te bouwen. Alleen maar schulden, de zorgverzekering werd niet betaald, je krijgt boetes voor zwart rijden. Ik was al eens een kamer uitgezet wegens wanbetaling. Die schuld van mijn eerste kamer loste ik niet meer af, maar bij mijn huidige kamer had ik ook al zes maanden achterstand. De schuld werd maar hoger en hoger en ik ging maar gokken, gokken. Tot ik helemaal verslaafd was. Mijn relatie ging er onder lijden, we kregen steeds meer ruzie. In het casino ging zij naar buiten en ik bleef binnen gokken. Toen heeft mijn vriendin mijn oude begeleider gebeld.

Mijn oude ambulante begeleider kwam langs en in mijn trots vertelde ik hem dat het best wel goed ging, op wat schuld na. Tja, ik ben trots, schaamde mij en wil alles het liefst zelf oplossen. Ik was ook al verslaafd aan blowen, dus van twee kanten ging het geld er uit, maar er kwam niets meer binnen. Voor bijbaantjes had ik geen tijd of energie. Ik ben mijn kamer uitgezet, er was een huurachterstand van zes maanden.

Toen kwam ik voor de tweede keer in mijn leven in de noodopvang TOJ in Beekbergen terecht. De eerste keer dat ik daar in de opvang zat was ook door mijn gokschulden en het niet betalen van mijn kamer. Het was nu gelukkig zomer, toen zat ik er in winter. Je kent het TOJ? Nou je moet er om negen uur in de ochtend uit. En als het winter is en koud ben je op zoek naar warmte. Ik ging toen elke dag naar een coffeeshop waar ik alleen maar zat te blowen. De tweede keer heb ik vier maanden in die opvang gezeten en kreeg ook psychiatrische hulp. Die hulp heeft mij veel geholpen, maar ik ben er nog steeds niet. Hoeveel schuld ik nu heb? 17.000 euro.

Ik heb nu een goede begeleider. Hij kan mij lezen als een boek, ik heb veel aan hem. Ook het JIP heeft mij vaak en goed geholpen, ondanks dat ik al drie keer in de problemen ben gekomen door mijn gokken.

A 'Vroeger had ik een pistool. Ik ben wel eens door de drugs een paar nachten wakker gebleven. Je wordt dan helemaal para. Ik heb toen 's nachts mijn pistool leeggeschoten in de schuurdeur. Ik dacht dat ze bij mijn handel zaten'

‘IK HEB OP DE VOORRUIT EEN BRIEFJE GEPLAKT MET DE TEKST “DON’T FUCK WITH JAN”

Mijn ex heeft nu een andere man. Die man deed een beetje moeilijk over de alimentatie. Samen met wat maatjes van mij zijn we hem achterna gereden naar zijn werk. Op de parkeerplaats hebben we de vier wielen van zijn auto op een hoop gegooid en op de voorruit een briefje geplakt met de tekst ‘Don’t fuck with Jan’. Mijn ex zei tegen haar nieuwe vriend: het duurt heel lang voordat je hem pissig hebt, als die pissig is krijg je een waarschuwing. Ga je dan door, dan heb je kans dat er echt iets gebeurd. Die man stopte met zeuren over de alimentatie.

‘IK BEN NU TWEE KEER IN DE KERK GEWEEST, EN HET LEEK OF DE PREEK HELEMAAL OP MIJ SLOEG’

Op bezoek bij een jongere, ongeveer 21 jaar, een tumultueus verleden. Psychiatrische opname, afkickkliniek, was GHB verslaafd. Woont sinds kort semizelfstandig. Hij bezocht al een paar weken op een zondag een hervormde kerkdienst. Dat viel op, een diaken komt bij hem op bezoek.

Diaken: U zat al een paar keer op zondag in de kerk, je nam de moeite om te gaan, dus dacht ik, ik kom even langs. Maar ik zie dat u visite heeft, dus ik kom later nog wel een keer.

Jongen: nou ik wil mij eigenlijk laten dopen. Gewoon het goede pad lopen en met een schone lei beginnen. Ik ben nu twee keer in de kerk geweest, en het leek of de preek helemaal op mij sloeg. Ik zat te twijfelen om te gaan, ik houd niet van grote mensen massa’s. Ik ben op zoek naar een houvast, stabiliteit zeg maar, en hoop dat in het geloof te vinden.

Diaken: Zo werkt dat niet, maar fijn dat je dat geluid laat horen, we spreken elkaar nog wel.

Jongen: Dopen gaat niet zo maar, je moet je overgeven aan God denk ik.

‘DIEP TRIPPEN DOE IK NIET MEER, BANG OM DE DONKERE PLEKJES IN MIJZELF TE ZIEN’

Psychedelica worden tegenwoordig heel weinig gebruikt. Het is nu allemaal synthetisch spul, speed en zo. Ik heb één keer LSD gebruikt, het was mega interessant. Het doet dingen met je die je zelf niet beseft. Ik doe het niet nog een keer. Ik weet namelijk niet of ik weer die diepte in wil. Ik weet niet of ik wel terug kom naar deze wereld. Ik denk dat ik mentaal niet sterk genoeg ben om die grens te houden, die grens is heel zwaar. Het was vet heftig. Paddo’s gebruik ik, maar diep trippen doe ik niet meer, bang om de donkere plekjes in mij zelf te zien. Paddo’s zijn gewoon hilarisch. Er is nog sterker spul, DMT. Dat wordt omschreven als de meest heftige persoonlijke trip. Vrienden van mij zeiden dat LSD kinder-spul was, maar ik ga daar niet in mee. DMT werkt super snel. Je rookt het in een pijpje, en bij de eerste haal laat men al het pijpje vallen, zo intens is het. Het is super intens. Niets voor mij dus, geef mij maar paddo’s.

A 'Mijn moeder spreek ik niet echt veel en mijn biologische vader ook niet echt. We hebben nooit echt een goede relatie gehad. Er is geen contact meer nu, en met de rest van de familie ook niet.'

B 'Soms kom je nog wel aardige mensen tegen. We sliepen in zo'n boedelbak van de Gamma, met een zeil over de kar. Koppelt die man de kar aan de auto, wij er uit natuurlijk. We vertelden hem dat we geen slaappleats hadden en zwerfjongeren waren. We kregen te eten, een glas melk en ze gingen onze kleren wassen.'

C 'Ik heb drie maanden bij de Vellertzoom gezeten, ik ben er daar uitgezet. Ik had een vriend, en die is blijven slapen, dat mag niet. Ik heb daarna twee maanden op de bank bij een andere vriend geslapen.'

G *Ergens gelezen:*

'Ze geven een blik in hun persoonlijke bestaan en vertellen over hun levens met en meestal zonder vader, want die moest werken of zat in de gevangenis of wilde helemaal geen kinderen. Ze kijken terug op de jongens die ze waren, die werden gepest, moeilijk aansluiting vonden, eenzaam waren.'

H 'Mijn vader en moeder zijn gescheiden toen ik vijf was. Voor mijn gevoel ging het toen al wat minder met mij. Ik miste mijn vader heel erg. Er zijn toen ook een heleboel dingen gebeurd thuis. Mijn vader was heroïne en alcohol verslaafd. Soms was hij heel agressief, hij schopte de deur in en zo. Ook mishandelde hij mijn moeder. Zijn kinderen heeft hij nooit geslagen. Hij is een tijdje geleden overleden, longkanker.'

'DAN SLUIP JE DE SLAAPKAMER IN EN DOET LANGZAAM HET LAATJE VAN HET NACHTKASTJE OPEN. SOMS HOOR JE ZE SNURKEN EN DRAAIEN ZE ZICH NAAR JE TOE.'

D 'Mijn ex-vriend had een Wajong-uikering en liep bij GGNet. In een dronken bui heeft die een politieagent geslagen, hij heeft daarvoor drie maanden vastgezeten. Hij moet zich nu steeds melden bij de reclassering. Hij is nu een stuk rustiger. Hij is twee meter lang en kan best wel intimiderend overkomen. Hij kan niet echt met mensen omgaan, zeg maar, en komt soms heel agressief over.'

E Op mijn zeventiende ben ik het huis uitgegaan, er waren moeilijkheden thuis. Er is thuis veel gebeurd in het verleden, de verstandhouding is daardoor wel verstoord. Mijn vader was heel agressief, vanaf mijn achtste denk ik dat hij mij begon te slaan. Toen ze nog bij elkaar waren sloeg die mijn moeder ook, nu zijn ze al een hele tijd uit elkaar. Ik heb veel gemat met mijn vader en heb er zelf veel agressie aan overgehouden. Ik kan mij nu heel goed inhouden. Zoiets doet wel wat met je.'

F 'Er is hier niet zoiets als een jongerenproject, waar alles geregeld wordt. Ze moeten eerst kijken welke instanties moeten daar nog meer bij, het wordt een heel stappenplan. Ik vind dat er één centrale figuur moet zijn, nu word je van het kastje naar de muur gestuurd. Je moet eerst dat papier en zo hebben om bij de volgende te mogen zijn.'

I 'Inbreken geeft een kick hoor. Dan sluipt je de slaapkamer in en doet langzaam het laatje van het nachtkastje open. Soms hoor je ze snurken en draaien ze zich naar je toe. Ik zou ze niet slaan, doe ze geen pijn. Maar neem dan alles mee, TV, laptop, PlayStation.'

J *Tienermoeder, heeft geen relatie meer met de biologische vader van haar kind. Hij woont twee straten verder.*

'Hij heeft een nieuwe relatie. Is best wel moeilijk voor me als ik hun zie. Ik baal er echt van dat we geen gezin kunnen zijn. Maar onze ruzies zijn zo erg soms, dat kan gewoon niet, elkaar slaan, waar ons kind bij is. Verstandelijk zeg ik, het kan niet, maar gevoelsmatig wil ik het wel. Ik houd mij in voor mijn meisje. Ik wil niet dat zij zo wordt als papa en mama, als die ruzie hebben. Dat inhouden is voor mijn dochtertje. Ik ben belangrijk in haar leven maar ik wil niet dat zij later ook zo wordt omdat papa en mama dat ook allemaal doen. We hebben dan wel geen relatie meer, maar om de drie dagen eet die mee. We zijn gewoon vrienden, maar wel explosieve vrienden.'

K 'Ik ben net vader geworden. Mijn moeder ging doen alsof het haar kind was. Zij heeft wel geholpen met spullen maar ze ging echt manipuleren omdat ze spullen had gegeven. Toen heb ik haar geld gegeven en gezegd laat maar. Nu heb ik geen contact meer met mijn moeder.'

**'WANT JE BENT VIJFTIEN, ZESTIEN, EN DAN
WEET JE NIET WAT ZO'N PERSOON GAAT DOEN.
EN DAN DENK JE ECHT: BEN IK ER NOG WEL
VOLGENDE WEEK? MAAR ACH, HET WENT'**

Mijn stiefvader zat in het circuit van wapenhandel, ook auto's jatte hij in die tijd, Rotterdam, Den Haag en zo. Het was verder een gewone jongen, net als jij en ik. Af en toe moest ik hem helpen, als iemand niet wou betalen. Dan ging ik langs de deur om het op te halen en als die het niet wou geven dan zei je gewoon "Volgende week komt iemand anders terug en die gaat wat ergs met je doen". En dan loop je weer weg. Ik heb ook wel eens gehad dat ik gewoon met een koffer vol geld terug liep. En dan is zoveel procent van jou, omdat jij het hebt opgehaald.

Of ik wel eens bang ben geweest? Wat mij echt is bijgebleven is de eerste keer dat ik wat ging doen. Ik zou vijftig euro krijgen als ik geld bij iemand op zou halen, dan ben je best wel zenuwachtig. En dan ging je naar binnen en dan ging je aan een tafel zitten. En dan zeg je dat die nog zo'n vijfhonderd euro moet betalen. En dan zeg je 'als je dat volgende week niet betaalt, kan het zijn dat je er volgende week niet meer bent'. En dan sta je wel effe te trillen. Want je bent vijftien, zestien, en dan weet je niet wat zo'n persoon gaat doen. En dan denk je echt: ben ik er nog wel volgende week? Maar ach, het went.

**'IK HEB HAAR JARENLANG ZIEN HUILEN, ELKE
DAG, OMDAT IK HAAR ZO KWETSTE'**

Jeugdzorg heeft mij uit huis geplaatst. Mijn ouders zouden het niet goed doen, maar ik heb eigenlijk de beste ouders van de wereld. Mijn moeder houdt erg veel van mij en ze ging er echt aan onderdoor. Ik heb haar jarenlang zien huilen, elke dag omdat ik haar zo kwetste. Ik deed dingen fout, dat weet ik ook. Ik heb echt hele goede ouders daarom was het stom van die OTS. Ik heb mijn vader geslagen, ik heb mijn moeder blauwe plekken geslagen en ik kon urenlang schelden. Ik heb echt de ergste dingen met mijn ouders gedaan. Dat was echt beschamend. Dus ik snap dus echt dat het hun even te veel werd om voor mij te zorgen. Dat ik mijn ouders zo slecht heb behandeld, spijt mij nu heel erg. Ik heb ze echt heel onrespectvol en als stront behandeld. Ik heb al wel honderd maal sorry gezegd.

A 'Wat dat koper in mijn tas doet? Moet je eens luisteren agent, wij zijn krakers en zijn financieel niet zo goed onderlegd, en dat geld wat dat koper opbrengt gebruiken we om te eten en een leuk feestje te bouwen. Mijn argument werd niet in dank afgenomen, dus moest ik weer twee uurtjes naar het bureau. Dat was helemaal niet erg want ik heb er wel gelachen. Je kunt er wel zwaarmoedig over doen, maar als je een beetje luchtig in het leven staat dan lost alles zich van zelf weer op'

LOVERBOY 2.0

Hé meisje

Hé meisje

Mooi meisje

Dom sletje

Kom maar, ik ben hier

Kom maar, hap maar toe

Ik zie wel wie je echt bent

Ik zie wel, je onzekerheid

Bij mij kun je alles kwijt

Bij mij raak je alles kwijt

Je problemen

Je familie

Je wonden

Je vrienden

Je verhalen

Je zelfrespect

Ik zal naar je luisteren

Denk maar dat ik luister

Je liefhebben

Denk dat ik je liefheb

Ik zal je vriendje zijn

Denk dat ik je vriendje ben

Kom maar

Kom maar

Dan raak ik je zachtjes aan

Dan houd ik je in mijn greep

Kijk hier, een cadeautje

Kijk hier een lokkertje

Smeer maar lekker op je huidje

Je huid wordt duur verkocht

Ik haal je op

Ik ontvoer je

Neem je voor altijd met me mee

Neem je mee naar eenzaamheid

Ga maar liggen als je wilt

Ga daar maar staan achter het raam

Dan doe ik het licht uit, zacht

Dan doe ik het licht voor je aan, rood

Zal ik je lichaam strelen

Zul jij je lichaam verkopen

Dit is wat jij verdient

Mij alles geven wat jij verdient

Dag meisje

Dag hoer

Lief, lief meisje

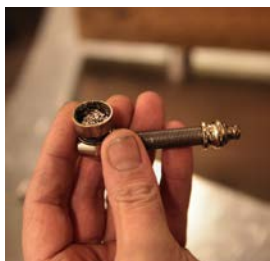
Domme, domme hoer

'IK HEB WEL VRIENDEN VERLOREN AAN DE DRUGS, MENSEN DIE MIJ BEST WEL DIERBAAR WAREN. DAT IS DIE GROTE RODE STIP DIE KLEEFT AAN HET DRUGSGEBRUIK'

Ik heb flink drugs gebruikt, de hele reutemeteut, speed, XTC, MDMA en zo. Heroïne is het enige waar ik nooit heb aangezet. Ik heb jongens gezien die mentaal heel sterk waren en na gebruik van heroïne direct afgleden. Op een of andere manier heb ik dat dus kunnen voorkomen. Ik heb wel vrienden verloren aan de drugs, mensen die mij best wel dierbaar waren. Dat is die grote rode stip die kleeft aan het drugsgebruik. Of ze bewust een overdosis gebruikten, ja, dat weet je niet. Ik kan dat niet invullen, vind ik ook heel eng om daar aan te denken. Maar als ik zo kijk dan hadden ze gisteravond nog niet de behoefte om uit het leven te stappen. Het zal dus wel een foutje zijn geweest.

Een vriend heb ik verloren aan Eightball, dat is een bolletje met crack, cocaïne en heroïne. Dat barst open in je maag en zorgt voor een supersnelle opname, of je gaat er aan dood. Daar heb ik dus één vriend aan verloren, en een andere vriend aan heroïne. Nog een andere vriend zit al tien jaar vast in een inrichting, die is blijven hangen in een trip, een overdosis LSD.

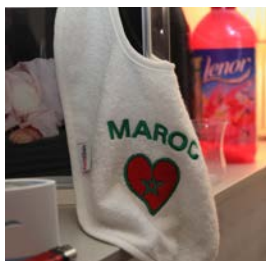
Het is niet alleen negatief hoor met die drugs. Er ontstaat een warme broederschap als je samen gebruikt. Ik heb echt wel wat gehad aan die gasten. Ik ben gewoon super blij dat ik die mensen ontmoet heb. Al die mensen uit mijn drugstijd zijn nog steeds mijn beste vrienden. Ze zijn allemaal gestopt en hebben inmiddels vrouw en kinderen. Ik denk zelf dat ik door die drugsperiode een beter mens ben geworden. Achteraf dan, op dat moment zeker niet. In ieder geval niet voor mijn familie en de mensen om me heen. Voor hun was ik heel lastig, dat weet ik wel. Maar ik zou nu gewoon weer hetzelfde doen, het was niet alleen maar doffe ellende.

A 'We hadden toen we rond zwierven geen inkomen. We stalen gewoon ons eten uit de winkel, ik ben wel een paar keer opgepakt. Je moet toch eten, en kleren en zo hebben. Na een half jaar zwerven en steeds bij vrienden slapen, was ik fysiek gewoon kapot.'

B *Tienermoeder*

'Via een maatschappelijke organisatie woon ik hier. Ik mag hier blijven wonen zolang ik wil. Eigenlijk mag ik al weg maar ik wil eerst mijn schulden afbetalen en dan mijn rijbewijs halen. En als ik mijn rijbewijs heb, word ik taxichauffeur. Ik kan niet wachten tot ik weer aan het werk kan, ik zit nu al vijf jaar thuis.'

Op een vrijdagmiddag interviewde ik een jongen bij het JIP en hoorde zijn verhaal aan. De volgende dag las ik een artikel in de Stentor. Hieronder eerst het verhaal van de Stentor, daarna het verhaal van de jongen die bij het incident was.

DE STENTOR: 30 JANUARI 2016

MAN AANGEHOUDEN NA BEDREIGING BEVEILIGER IN APeldoORN

APELDOORN - Een 20-jarige man uit Beekbergen is aangehouden omdat hij weigerde een gebouw van de gemeente Apeldoorn te verlaten, een beveiligiger bedreigde en zich verzette tegen zijn aanhouding.

De man was vrijdagochtend rond 10.00 uur in het 'Activerium' van de gemeente Apeldoorn aan de Deventerstraat voor een gesprek over een uitkering. Na dat gesprek weigerde de man te vertrekken. De beveiliging werd erbij geroepen, waarna de man meteen agressief werd. Twee beveiligers wisten hem eerst wel het gebouw uit te krijgen, maar hij liep gelijk weer naar binnen.

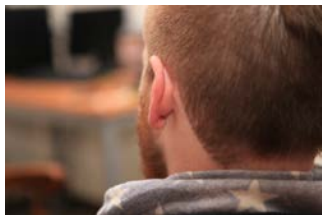
Toen is de politie gebeld. Ook toen agenten de man sommeerden te vertrekken weigerde de man dit. Hierop is hij aangehouden, waartegen de 20-jarige vol in verzet ging. Samen met de beveiligers is de man onder controle gebracht. Na zijn aanhouding uitte hij nog enkele zeer ernstige bedreigingen aan het adres van één van de beveiligers. De politie maakt proces-verbaal op tegen de man.

'DE POLITIE HAD HEM AL HANDBOEIEN OMGEDAAN EN DIE BEWAKER GING HEM GEWOON TRAPPEN. DAT IS NIET NORMAAL DAT KAN GEWOON NIET.'

Interview met jongere die er bij was

We gingen vandaag naar het Activerium toe om onze uitkering op te halen. Een vriendje van mij is aangehouden door de politie, hij is ook nog geslagen daar. Hij ging daar niet naar toe om problemen te veroorzaken, maar gewoon om te vragen wat de reden was dat hij geen uitkering kreeg. Hij was niet echt agressief maar wel een beetje. Men ging reageren op hem en men wilde hem wegsturen, daarna werd mijn vriendje nog bozer. Hij heeft niemand geslagen hoor. Toen is er politie bij gekomen. En toen mijn vriendje werd aangehouden hebben ze hem met twee man op de grond gewerkt. Die bewaker van het Activerium heeft hem toen twee keer op het gezicht geslagen terwijl hij gewoon op de grond lag. De politie had hem al handboeien omgedaan en die bewaker ging hem gewoon trappen. Dat is niet normaal dat kan gewoon niet.

Waarom die vriend agressief werd? Nou onze begeleider zou zorgen dat we een uitkering kregen. Maar toen we bij het Activerium kwamen bleek dat die begeleider de papieren niet had opgestuurd. Nu zitten we twee weken zonder geld. We hebben 's nachts wel een slaapplek maar daar mogen we overdag niet blijven. Dus wordt het twee weken op straat zwerven, zonder eten en zo.

A 'Ik kon een kamer krijgen ergens, heel goedkoop. Maar ik was naïef, liet het kenteken van die huurbaas op mijn naam zetten. Bleek hij die auto te gebruiken voor weedplantages. Ik kon bewijzen dat ik er niets mee te maken had. Maar ik zit nou mooi door dat akkefietje met veertien duizend euro schuld, allemaal bekeuringen en zo.'

D 'Als ze me nu aanhouden moet ik eerst veertien dagen zitten. Samen met een vriend hebben we een rolluik opengemaakt. We hebben het rolluik alleen maar open gemaakt om naar binnen te kijken. Vonden we gewoon vet om naar binnen te kijken. Ze zeiden dat we die deur met kracht kapot hebben gemaakt, maar dat is niet zo.'

'ACH, DACHT IK, DAT ZAL MIJ NIET GEBEUREN. NOU, HET RESULTAAT ZIE JE HIER, EEN PRACHT VAN EEN BABY'

B 'Mijn vader heeft mij niet erkend, dat is best wel een zware factor geweest in mijn leven. Hij heeft wel zijn gebreken achtergelaten, daar kom je pas achter op latere leeftijd. En als je dan in de puberteit bent, dan ga je surrogaatjes zoeken. En die vind je in een bepaalde omgeving.'

E 'Als je op je achterwiel langs die politie rijdt met je vinger omhoog en zonder rijbewijs, ja, dan vraag je erom om met de kerstdagen in de bak te zitten.'

C 'Ja ik heb vast gezeten, Opiumwet. Ik gebruikte zelf niet maar verkocht wel, speed vooral. Daar is heel veel geld mee te verdienen, maar moreel gezien klopt het niet. Wij zijn gepakt langs de snelweg met best wel een hele grote hoeveelheid. Ik weet nog steeds niet hoe ze daar achter zijn gekomen. Ik ben er niet echt blij mee dat ik gepakt werd, maar anders deed ik het nog steeds. Ik kreeg een taakstraf van 180 uur en een geldboete. Maar wat mij weerhoudt om in het zelfde circuit te blijven is de voorwaardelijke straf van een jaar. En ze hebben me nog geprobeerd te plukken voor een paar duizend euro, maar dat is niet gelukt. Ik had toen wel een iPhone bij mij, die heb ik nooit terug gehad.'

F 'Mijn ex-vriendin heeft altijd in gesloten inrichtingen gezeten, daarom had ik het zo met die meid te doen. Maar zij heeft echt de duivel in mij naar boven kunnen halen. Zij was een meester in het manipuleren en treiteren. Ik sloeg haar met mijn platte hand op haar oor, dat was foute boel, haar trommelvlies is geknapt. Dat was nooit mijn bedoeling, zo ben ik niet.'

G *Tienermoeder, op haar zeventiende zwanger*
'De dokter waarschuwde mij uitdrukkelijk: Als je antibiotica gebruikt dan werkt de pil als anticonceptie niet zo goed. Ach, dacht ik, dat zal mij niet gebeuren. Nou, het resultaat zie je hier, een pracht van een baby.'

GEEN GARANTIE OP GELUK

Citaten uit een interview met de penningmeester van de VVD. Sinds april is Ger Jaarsma (48) het gezicht van de Nederlandse Vereniging van Makelaars. (Volkskrant 25 april 2016)

Hij was 16 jaar oud toen zijn vader overleed. In de jaren daarvoor had hij van nabij gezien hoe suikerziekte diens lichaam sloopte. De laatste twee jaar voor zijn dood, op 61-jarige leeftijd, openbaarde zich bij vader Jaarsma dementie. Ger was de jongste thuis, zijn veel oudere broers Klaas en Harry woonden al elders. Toen zijn vader stierf, bleef hij alleen achter met zijn moeder. Zijn jeugd hield feitelijk op te bestaan - iets wat hij zich pas op latere leeftijd realiseerde.

Twee weken geleden, bij zijn afscheid van Kredietbank Nederland, refereerde Jaarsma aan de situatie van zijn moeder - inmiddels ook alweer geruime tijd overleden. Hoe zij als weduwe relaties aanknoopte met diverse mannen en op zekere dag ging samenwonen met een vent die losse handjes bleek te hebben en die haar ook in financieel opzicht misbruikte. Hij wilde zijn oud-medewerkers in zijn laatste toespraak meegeven dat niemand geboren wordt met de garantie op geluk, dat iedereen door tegenslag kan afglijden naar een toestand die je wellicht nooit voor mogelijk had gehouden.

'IK BEN IN MIJN EENTJE GEVLUCHT, VANUIT HET BERBER-GEBIED NAAR DE HOOFDSTAD RABAT. ZONDER KLEREN, ZONDER TELEFOON, ALLEEN, DUIZENDEN KILOMETER LIFTEND'

Hollandse vrouw (meisje nog), verloofd in Marokko en mag niet terug naar Nederland.

Ik was verloofd met een Marokkaan en ben met hem naar Marokko gegaan. Twee jaar ben ik daar geweest. Het was een prachtige tijd. Ik ben daar heel gastvrij ontvangen, we kookten samen, praatten veel, het voelde als een warm bad. Het is echt een cultuur waar mijn hart ligt, ik zou er best wel willen wonen. De familie onderhield mij, ik had niets. Maar ja, in Nederland had ik ook niets, geen uitkering, geen geld. Het ziekenfonds werd ook niet betaald dus ik was eigenlijk onverzekerd daar.

Mijn ouders hebben mij niet echt opgevoed, en dan ben je toch op zoek naar een echt gezin. En die warmte die vond ik daar. Ik heb mijn rust daar gevonden in de Islam. Ik heb mij niet laten bekeren, bewust niet, want ik rook nog. Ik eet dan wel geen varkensvlees maar wel gewoon vlees wat niet halal is geslacht. Wil je bekeerd worden tot de Islam, dan moet je er ook echt voor gaan. Ik ben daar helemaal Zen geworden, alles is van mijn schouders afgeleden. Ik ben terug gekomen als herboren.

Ik moest daar blijven, ik lach er nu om, maar op dat moment kreeg ik kippenvel van schrik. Je weet niet wat je moet doen. Ik moest daar blijven en mocht niet meer terug. In eerste instantie vond ik dat goed, ik wilde ook niet terug, zo goed voelde ik mij daar. Maar op een gegeven moment wilde ik toch wel mijn oma en zo bezoeken. Maar ik kreeg mijn paspoort niet terug. Ik werd kwaad en was bang dat, als ik te lang daar bleef, dat ik dan vanzelf de Marokkaanse nationaliteit zou krijgen. Ik ben in mijn eentje gevlucht, vanuit het Berber-gebied naar de hoofdstad Rabat. Zonder iets, zonder telefoon, alleen, duizenden kilometer liftend. Jij als Nederlander die half Marokkaans praat moet dan maar zien te overleven.

Het is een kut ervaring geweest maar ook wel weer één waar ik van geleerd heb. Van de Nederlandse ambassade heb ik een uitreispaspoort gekregen. De ambassade zorgde er ook voor dat iemand borg stond, zodat de terugreis betaald kon worden. Het was heel gevaarlijk, die liftende reis, maar ik kijk er niet op terug als een nare ervaring.

Ik heb mijn ex-verloofde nog één keer ontmoet, hij was terug in Nederland. We kregen ruzie en hij bespuugde mij. 'Jij bent niets waard', schreeuwde hij, 'je bent een hoer'. Nog later belde hij een keer om drie uur in de nacht aan. Ik heb toen de politie gebeld, die heeft met hem gepraat, sinds die tijd valt hij mij niet meer lastig.

A 'Ik ben dol op pumps met naaldhakken. Op deze pumps kan ik niet buiten lopen, eigenlijk gebruik ik deze alleen in de slaapkamer'

'MIJN OPA HEEFT, ZONDER DAT IK HET WIST, EEN PGB VOOR MIJ AANGEVRAAGD. HIJ ZOU MIJ ZOGENAAMD COACHEN. HIJ KREEG DAAR HET ONGELOFELIJKE BEDRAG VAN 2.500 EURO PER MAAND VOOR. IK ZELF HEB GEEN CENT GEZIEN VAN HUN BUDGET.'

Mijn opa en oma hebben mij echt bedonderd. Praat mij niet over familie. Ik vertrouwde al weinig mensen, nu helemaal niemand meer. Ik was geen gemakkelijke jongen, dat weet ik, maar ze moeten mij niet gebruiken om er zelf beter van te worden. Wat er is gebeurd? Nou mijn opa heeft, zonder dat ik het wist, een Persoons Gebonden Budget voor mij aangevraagd. Hij zou mij zogenaamd coachen. Hij kreeg daar het ongelofelijke bedrag van 2.500 euro per maand voor. Hij had dat allemaal samen met een tante geregeld. Er werd een fantasieverhaal over mij geschreven, ik zou zwaar crimineel zijn en laag intelligent zijn. Oké, ik heb een misstap begaan, maar crimineel, nee. Ik heb mijn leven daarna verbeterd, en mijn IQ is trouwens bovengemiddeld. Die tante heeft een heel boekwerk over mij gemaakt, stonden allemaal leugens in. Ik herkende mij er totaal niet in.

Mijn opa en oma hebben totaal 110.000 euro gebeurd en hebben er mooi van geleefd. Ik woonde toen op kamers. Ik moest zelf bijlenen om de kamerhuur te betalen en kreeg wat leefgeld van mijn bewindvoerder. Ik zelf heb geen cent gezien van hun budget. Ik kwam daar pas achter toen er een deurwaarder op mijn stoep stond, of ik binnen een paar dagen 25.000 euro kon terug betalen. Ik wist van niets, wist niets van die PGB, dan had ik wel gevraagd waarom ik moest lenen voor mijn kamer. Ik heb toen een advocaat ingeschakeld. Gelukkig stond ik toen onder bewindvoering, dan ben je niet persoonlijk aansprakelijk. Het ergste is dat er ook jongeren zijn die niet onder bewind staan, dat is ook met hen gebeurd, die jongeren hebben nu een dikke schuld. Er lopen nu nog rechtszaken tegen mijn opa over dat bedrog. Die man is niet te vertrouwen. Het is niet mijn echte opa, hij heeft mijn oma pas later leren kennen. Ach, hij heeft allemaal schulden gemaakt op mijn oma's naam. En straks gaat hij er natuurlijk vandoor. Ik voelde mij echt opgelicht, dat heeft mij zwaar geraakt. Ik heb zelf ook dingen gedaan, maar ik heb nooit iemand opgelicht. Praat mij dus niet over familie en elkaar steunen.

'MIJN MOEDER HEEFT NET ALS IK PSYCHISCHE PROBLEMEN. ZIJ HEEFT VIJF VERSCHILLENDE STOORNISSEN GELOOF IK'

Toen ik nog jong was, had ik een goede verhouding met mijn moeder. Maar toen ik ouder werd ging het steeds slechter tussen ons. Mijn moeder wilde steeds dat ik thuis bleef voor haar. Anders voelde zij zich alleen. Ik trok dat niet meer, ik wilde mijn eigen ding doen. Toen ben ik bij Riwis gaan wonen. Mijn moeder heeft net als ik psychische problemen. Zij heeft vijf verschillende stoornissen geloof ik. Zij heeft trekken van Borderline, ADHD, obsessief compulsieve stoornis, en nog iets. Zij is daarvoor onder behandeling, maar is gelukkig nog nooit voor die klachten opgenomen. Ik heb zelf een Wajong-uitkering en ben vaak depressief, ook heb ik ADD en PDS. Ik werk niet, want tegen stress kan ik niet, dan wordt werken heel lastig.

'IK WAS BENIEUWD WAAROM IK EEN ANDERE ACHTERNAAM HAD. OP SCHOOL ZEIDEN ZE DAT HET EEN FOUTJE WAS IN DE ADMINISTRATIE'

Mijn biologische vader is nooit in beeld geweest. Ik ben er pas later achter gekomen dat mijn vader eigenlijk mijn stiefvader is. Tot ik een keer op school mijn dossier zag. Ik was benieuwd waarom ik een andere achternaam had. Op school zeiden ze dat het een foutje was in de administratie. Toen ik thuis kwam, konden ze er niet meer omheen en vertelden ze dat mijn biologische vader onbekend was. Het houdt je soms wel bezig, ik heb het er wel eens erg moeilijk mee gehad.

'TOEN IK HEM DE PILLEN GAF, GRISTE HIJ HET GELD VAN TAFEL EN TROK EEN PISTOOL. HIJ WILDE MIJ RIPPEN. IK HEB HEM MET DE KOLF VAN HET PISTOOL VOLLEDIG IN ELKAAR GESLAGEN, TWEE DAGEN LATER HEB IK MIJ ZELF AANGEGEVEN BIJ DE POLITIE'

Ik heb jaren geleefd zonder uitkering. Die uitkering had ik niet nodig, met dealen verdiende ik genoeg. Ik reed met mijn scootertje en een zak pillen van adres naar adres. Maar ja, het heeft mij wel een flink aantal maanden gevangenis gekost. Dat was geen leuke tijd, ik wil dat niet meer meemaken. Maanden voor dealen? Nou ja, die straf was eigenlijk voor mishandeling. Ik moest voor iemand vijfduizend pillen regelen. Diegene die het ophaalde moest eerst het geld op tafel leggen. Toen ik hem de pillen gaf, griste hij het geld van tafel en trok een pistool. Hij wilde mij rippen. Ik kreeg een waas voor mijn ogen, sprong op en griste het pistool van hem af. Met de kolf van het pistool heb ik op zijn gezicht getimmerd. Gebroken oogkas, gebroken kaak en veel bloed. Ik heb hem de deur uitgesleept. Daarna heb ik mijn kamer opgeruimd. Er was een voorraad weed en in de koelkast stond nog een halve liter GHB. Daarna heb ik mij zelf aangegeven bij de politie.

A 'Mijn vader was verslaafd aan heroïne en alcohol. Na de scheiding nam hij mij mee naar Amsterdam, naar de pillenbrug. Ik was toen vijf jaar. Hij moest effe drugs halen bij de pillenboot. Maar hij vergat mij helemaal. Een vriend van hem heeft mij toen gevonden en teruggebracht naar mijn moeder. Mijn vader belde de volgende dag pas naar mijn moeder en zei dat hij de kinderen wat later zou brengen. Ik was toen al lang bij mijn moeder terug. Vanaf toen mocht ik mijn vader niet meer zien. Dat heeft best wel een impact op mij gehad. Na dat incident bij de pillenbrug heb ik elf jaar lang geen contact gehad met mijn vader. Ik ben nog wel op zijn begrafenis geweest trouwens.'

B *Jong stel, turbulent verleden, hebben net een eigen woning, vol trots:*
'Ik ben schuldenvrij, zij moet nog acht maanden. Ik heb ook laatst mijn taakstraf afgerond, nu ben ik ook helemaal klaar. Mijn taakstraf was 220 uur, of drie maanden zitten. Dat is het maximale wat je kunt krijgen. Maar omdat ik nu een eigen woning heb, heb ik gekozen voor de taakstraf. Het was hard werken in de bossen, maar wel lekker buiten. We hadden lol, want er zaten veel bekenden bij.'

C 'Als je veel blowt, word je een kluzenaar. Je blijft op de bank zitten, gaat winkels vermijden en zo, je krijgt mensenvrees.'

'IK BEN NU CLEAN, HELEMAAL ZELF GEDAAN. NOU JA CLEAN, SOMS WEL EENS OP EEN FEESTJE. NOEM MIJ MAAR EEN RECREATIEVE GEBRUIKER'

Ontmoet bij de TOJ, Beekbergen

Ik ben op mijn zestiende zelf het huis uitgegaan. Mijn ouders, en vooral mijn vader konden mijn geaardheid niet accepteren. Ik had namelijk een vriend en die vriend was zeven jaar ouder. De ouders van mijn vriend hebben mij toen opgevangen, maar ja, na een tijdje ging het uit. Ik heb toen nog een tijdje daar gewoond, maar dat ging uiteindelijk niet. Het waren hele lieve mensen hoor, ik was als een zoon voor hen. Daarna heb ik een paar maanden gewerkt op de kermis, attracties opbouwen en zo. Daar ben ik vertrokken omdat mijn loon niet werd uitbetaald.

Een tijd op de crisisopvang Vellertzooom gewoond. Daar ben ik verslaafd geraakt aan speed en XTC. Ik blowde al wel vanaf mijn veertiende, maar had nog geen harddrugs gebruikt. Ik ben nu clean, helemaal zelf gedaan. Nou ja clean, soms gebruik ik wel eens op een feestje. Noem mij maar een recreatieve gebruiker.

Ik ben op mijzelf gaan wonen, een kamer, midden in het centrum. Ik leefde van de studiefinanciering, niet dat ik een studie volgde hoor, die kappersopleiding had ik afgebroken. Ik werd de kamer uitgezet, achterstallige huur. Tja, drugs zijn duur.

Een weekje op straat gezworven en een tijdje op de TOJ in Beekbergen gewoond en toen naar het Riwis. Daar, bij het Riwis, was ik eigenlijk nooit en sliep ik vaak bij mijn vriend. Uiteindelijk vertelden ze mij dat ze dan mijn kamer beter aan een ander konden geven, iemand die het echt nodig had. En nu slaap ik dus alweer voor de derde keer een aantal weken bij de TOJ. Volgende week heb ik trouwens met Dak- en Thuislozen Zorg een afspraak, zij willen mij helpen aan een kamer.

Mijn ouders? Die zijn gescheiden toen ik twee jaar was, mijn stiefmoeder is als een echte moeder, een heel warm gezin. Met mijn biologische moeder heb ik nauwelijks nog contact, vorig jaar een keer via Facebook. Op mijn twaalfde heb ik haar voor het laatst gezien.

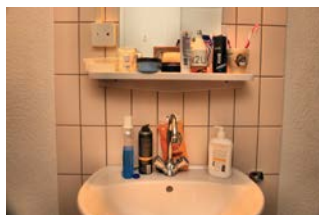
Mijn toekomst? Nou, het is weer aan met mijn vriend, maar hij wil pas weer met mij samenwonen als ik een jaar bewezen heb dat ik mijzelf kan redden. Ook wil ik mijn opleiding tot kapper weer starten. Maar eerst een baan vinden om mijn schulden af te betalen, dat wil mijn vriend ook.

A 'Ik had tweeduizend XTC-pillen laten drukken. Blauwe Nikes [pillen met een gespiegeld Nike-symbool], weet je wel. En die moest ik wegbrengen. Ik werd toen beroofd met een geweer. Maar ja, dan moet je het uitleggen aan die mensen waarvan je het hebt gehaald. Je ziet maar hoe je het regelt. En dan krijg je een datum waarop je het moet regelen. Dat is op het nipper-tje goed gegaan, ik heb alle euro's omgedraaid en een overval gepleegd.'

TOJ BEEKBERGEN, NOODOPVANG VOOR ZWERFJONGEREN

SLAAPKAMER VOOR TWEE, DRIE PERSONEN

Het reglement van de TOJ

Ochtend

- 7:15** Groepsruimte en koelkast zijn open.
7:30 Eerste wekronde, je mag blijven liggen.
7:45 Tweede wekronde, je staat rustig op.
7:45-8:15 Ontbijt en/of brood smeren en je afwas doen, computeren etc.
8:15 Het ontbijt is ten einde. De koelkast wordt afgesloten.
8:15-8:30 De kamer opruimen en kamercontrole.
8:30 De groepsruimte wordt afgesloten, iedereen verlaat de TOJ.

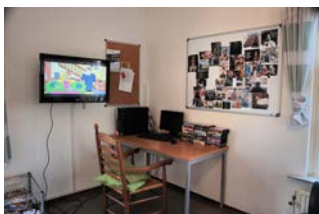
Avond

- 16:30** Je kunt naar binnen. Groepsruimte en koelkast zijn open.
22:15 Je hebt je afwas gedaan, jouw afval uit de groepsruimte in de prullenbak gedaan, eventueel iets uit/in de locker gehaald. De koelkast wordt afgesloten.
22:30 De begeleiding sluit de huiskamer en je gaat naar je kamer.

Na 22:30 word je geweigerd. Of je moet kunnen aantonen dat er sprake is van een crisis of werk.

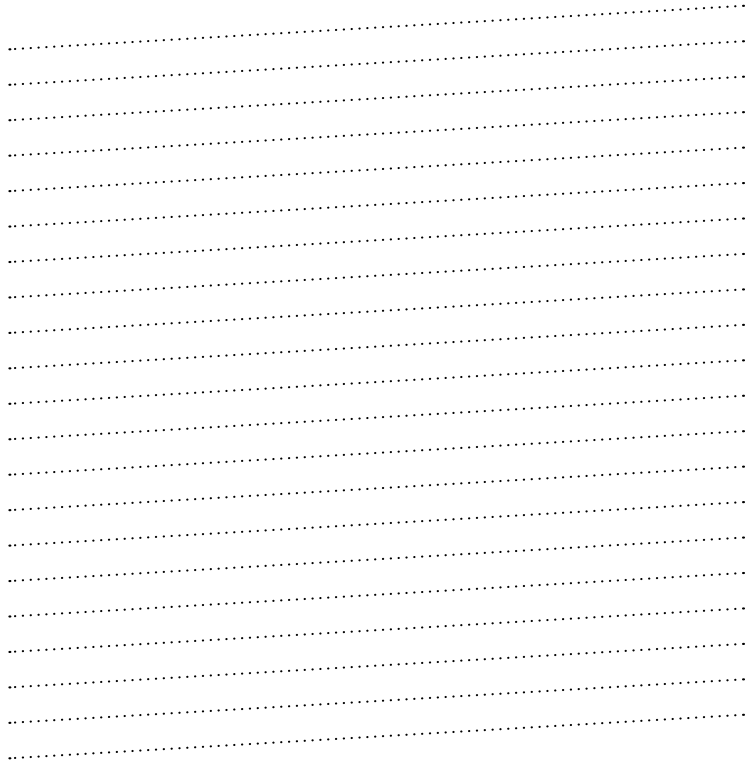
ONTBIJT; ZELF EEN MAALTIJD MAKEN OF IN DE MAGNETRON DOEN

WOONKAMER

OP MIJN RADAR

66 *‘Je werd menselijk behandeld bij de instantie die zou kunnen zorgen voor een uitkering, puur in de oppervlakkige zin. Maar verder helpen, nee hoor.’*

A series of approximately 20 horizontal dotted lines, slanted slightly upwards from left to right, intended for handwritten notes or responses.

'IK KREEG GEEN ETEN, ALLEEN MAAR THEE. HIJ WILDE BLIJKBAAR DAT IK EEN MISKRAAM KREEG'

Meisje raakt ongewenst zwanger en vertelt het aan haar vriend
Ik woonde in een beschermd wonen complex toen bleek dat ik zwanger was. Ik heb direct mijn vriend gebeld en gezegd dat we moesten praten. Wil je hier komen, vroeg ik. En toen die het hoorde van die zwangerschap, ging die helemaal door het lint en maakte mij voor alles uit. Hij heeft mij toen, samen met zijn vriend, opgehaald en naar een kamertje in Den Haag gebracht. Daar heeft hij mij een week lang opgesloten, ik kreeg geen eten, alleen maar thee. Hij wilde blijkbaar dat ik een miskraam kreeg. Via het balkon ben ik ontsnapt naar de buurman, die buurman heeft mij geholpen. Ik was eerst bang voor die man, want hij had zomaar een vriend kunnen zijn. Die buurman heeft mij naar het station gebracht en een kaartje voor mij gekocht. 'Ga maar snel weg', zei die, 'ik blijf hier wel wachten en ik bel de politie, dat hoef jij niet allemaal te doen'. Op het station in Apeldoorn stond de maatschappelijk werker mij al op te wachten en heeft mij naar een ander wooncomplex gebracht. Ik ben er later achtergekomen dat mijn vriend al een vrouw had met twee kleine kinderen.

'MIJN LEVEN ZOU MISSCHIEN ANDERS GELOPEN ZIJN, IK HEB NOOIT EEN VADER IN HUIS GEHAD'

Mijn vader had een slopende spierziekte. Mijn vader heeft het tien jaar volgehouden, de meesten met die vreselijke ziekte overleven niet langer dan zeven jaar. Dan sta je elke keer naast zijn bed, dan word je echt gek. Zat ik op school en dan dacht je er weer aan, en kreeg ik huilbuien. Toen hij het kreeg was ik vijf jaar, ik heb altijd mijn vader verzorgd, rolstoel duwen en zo.

Nadat mijn vader was overleden kreeg mijn moeder een nieuwe man. Hij was heroïne verslaafd en had ook een alcoholprobleem. Hij is vijftien jaar een junk geweest, onder de brug slapen en zo, overal gezworven, spuiten, alles heeft die ook gedaan. Hij sloeg mij, maar ook mijn moeder, bont en blauw. Hij had vroeger heel veel agressieve buien, heeft die ook eens zes maanden voor vastgezet. En toen die vrij kwam ging mijn moeder gewoon met hem verder.

Door mijn moeder is die afgekickt, hij moest eigenlijk naar een kliniek voor zes maanden. Mijn moeder kon niet zes maanden zonder hem. Dus ging hij thuis afkicken met methadon en zo. Hij is weken lang oerziek geweest. Hij is dus zelf afgekickt, zonder kliniek, zonder iets, behalve die methadon dan. Hij is nu zes jaar clean, volgens hem was het afkicken van de methadon wel het moeilijkste. Ik heb nu een goede band met hem. Ik heb nooit een vader in huis gehad, misschien zou mijn leven met een gezonde vader anders gelopen zijn.

'IK BEN PSYCHOTISCH GEVOELIG EN ALS IK GEBRUIK DAN WORD IK PSYCHOTISCH, EN DAN WORD IK OPGENOMEN'

Sinds zes maanden woon ik zelfstandig, Daarvoor merendeels opname in de psychiatrie en een afkickkliniek. Op mijn negentiende ben ik het huis uit getrapt, kreeg ruzie met mijn stiefvader. Ik heb eerst op de TOJ gewoond daarna bij vrienden. Daarna ben ik bij een vriend ingetrokken die een chaletje had, hier, in een dorp in de buurt. Die jongen heeft later zelfmoord gepleegd. Erg heftig, ik zit er nog steeds een beetje mee, maar heb het wel merendeels verwerkt. Heb het wel een plek kunnen geven, denk ik, maar ik denk er nog wel veel aan, zeg maar. Toen ben ik bij een andere kameraad gaan wonen. Maar met oud en nieuw werd ik opgepakt en moest ik drie weken zitten voor niet betaalde boetes. Daarna opnames in een afkickkliniek, afkicken van GHB en speed. Ik ben psychotisch gevoelig en als ik gebruik dan word ik psychotisch, en dan word ik opgenomen. Ik gebruik nu geen antipsychotica meer, daar word je heel vlak van. Je hebt geen emotie meer, je voelt je heel erg een zombie. Ik had later wel urinecontroles, als ik betrapt zou worden zou het geen gevolg voor mij zelf hebben. Maar het is meer een stok achter de deur voor mijzelf.

Toen ik voor de tweede keer uit de gevangenis kwam, vertelden ze mij dat als ik weer op straat beland dat het dan een doodlopende zaak zou zijn. Toen heeft IrisZorg deze woning voor mij geregeld. Dit is een opstapwoning, eerst twee jaar hier dan en als alles goed gaat krijg ik een eigen woning. Ik moet wel vaker mijn eigen huis een beetje bijhouden, soms ben ik een beetje laks. Dan stel ik het uit en uiteindelijk staat er dan heel veel afwas. Hoe ik de toekomst zie? Heel positief, het gaat de goede kant op. Mijn huis ziet er nou netjes uit, de wasmachine draait, en de afwas is gedaan. Gisteren niet hoor, toen was het een bende.

Ik werk nu als vrijwilliger bij de Stadsakkers, veel voedsel wat daar geogst wordt gaat naar de voedselbank. Ik ga daar met plezier naar toe. Gewoon het idee dat het eten naar de voedselbank gaat voor mensen die het echt nodig hebben. Dat geeft mij een goed gevoel, en het geeft mij ook een goed gevoel dat ik een steentje bijdraag voor andere mensen. Uiteindelijk denk ik dat ik ook iets ga doen met hulpverlening, ik zou heel graag ervaringsdeskundige willen worden. Het mooiste zou zijn om weer naar school te gaan.

A 'Ik woonde eerst bij mijn echte vader. Maar ik vond het daar niet leuk meer, dus ging ik terug naar mijn moeder. Maar mijn stiefvader wilde het schoolgeld en de boeken van het ROC niet betalen. Waarschijnlijk wilde hij niet betalen omdat ik er toen voor gekozen had om bij mijn eigen vader te gaan wonen. 'Laat dan je eigen vader maar de schoolboeken betalen', zei hij. Hij was beledigd. Mijn eigen vader had daar toen geen geld voor. Mijn school ging dus niet door.'

B 'Ik heb echt jaren lang vier, vijf gram pep gebruikt. Daarnaast coke om de scherpe randjes er af te halen. Ik score op de IQ test nog steeds meer dan 120. Ik mag dus niet klagen, ik heb echt geluk gehad. Mijn broer gebruikte ook veel, die is helemaal aangetast door de drugs, die is nu paranoia.'

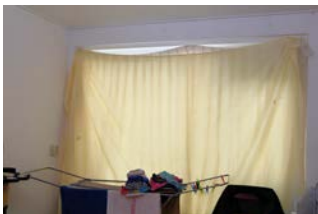
C 'Ik gebruik wel eens een joint, voor mijn ADHD. Voordat ik huiswerk maak, neem ik dan een paar hijsjes.'

‘MIJN MOEDER WAS ERG LEUGENACHTIG. ZIJ IS ER VANDOOR GEGAAN EN HEEFT MIJ IN EEN TEHUIS GESTOPT’

In 2008 wilde mijn moeder ineens naar een blijf-van-mijn-lijfhuis. Zogenaamd omdat ze in haar huwelijk verkracht werd door mijn stiefvader. Maar zulk soort dingen zijn nooit gebeurd. Mijn moeder was erg leugenachtig. Zij is er vandoor gegaan en heeft mij in een tehuis gestopt. Ik had toen een chronische ziekte en zij is er vandoor gegaan met mijn PGB-geld, zo'n 40.000 euro. Sinds die tijd heb ik haar niet meer gezien. Dat geld heeft ze dus gewoonweg gejat en er goed van geleefd. Zij kon in ieder geval een tijdje haar verslaving er van onderhouden. Zij heeft toen wel mijn halfbroertje en mijn halfzusje meegenomen. Maar die zijn later uit huis geplaatst. Die wonen nu bij hun echte vader en zijn nieuwe vrouw. In dat tehuis heb ik een aantal jaren gewoond. Daarna hebben mijn opa en oma mij drie jaar opgevangen. En nu moet je weten dat zij niet mijn biologische opa en oma zijn, het zijn stiefopa en oma. Eigenlijk heb ik geen eigen biologische familie, eigenlijk alleen maar stieffamilie. Maar zij zijn wel goed voor ons. Ook mijn stiefvader, de man die zogenaamd mijn moeder verkrachtte, daar heb ik een heel goed contact mee.

Dat in de steek laten is een familietrekje. De zus van mijn moeder heeft haar kinderen op het station achtergelaten en is vertrokken naar het buitenland.

Hoe ik mijn toekomst zie? Nou ik denk niet te veel voorruit, dat heb ik geleerd. Ik hoop straks een leuk appartementje te hebben. Ik heb werk, doe leuke dingen en kan mij financieel zelf bedruipen.

‘GELUKKIG HEB IK EEN GROOT NETWERK EN WE HELPEN ELKAAR, SAMEN ETEN EN ZO’

Nu woon ik met de kleine niet meer in een sloopflat, een flat zonder centrale verwarming. Nu woon ik in een eengezinswoning. In die oude flat stookte ik mij rot, en het was ook niet fijn voor de baby. Ik heb 80 euro in de week, daar moet ik alles van doen. Dat weinige geld betekent wel dat je niets extra's kunt doen. Gelukkig heb ik een groot netwerk en we helpen elkaar, samen eten en zo. Gelukkig heb ik goede vriendinnen die oppassen als ik werk. We redden het wel en ik ben druk bezig met een volledige baan te zoeken. Mijn vriend en ik zijn al een tijd uit elkaar. Hij ging te veel zijn eigen weg en maakte veel ruzie. We scheelden 11 jaar, en ik was 19 toen ik hem leerde kennen.

A Jonge moeder over haar ex

'Als het goed gaat tussen ons dan gaat het goed, maar als het fout gaat, dan gaat het ook goed fout. We hebben dan een hele erge en grote ruzie. Tja, we wilden allebei gelijk hebben, we kunnen allebei niet toegeven, we kunnen allebei niet loslaten. Soms was het met geweld tegen elkaar, we sloegen dan allebei. Ik ben wel eens zo boos geweest dat ik al zijn spullen hier van drie hoog naar beneden heb gesmeten. De halve flat stond op de uitkijk. Ik was blij dat de burens kwamen anders had ik wel knock-out op de grond gelegen. Hij is twee meter lang dus zou ik geen enkele kans hebben.'

B 'Dat blowen heeft alles kapot gemaakt, vroeger speelde ik in de hoofdklasse van het pupillenvoetbal.'

C 'Ik kreeg moeilijkheden met mijn stiefvader, ik hield me gewoon niet aan de regels, en het was wel zijn huis. Toen we allebei dronken waren liep het een beetje uit de hand en hebben we gevochten. Hij moest naar het ziekenhuis, tanden kapot en zo. Toen moest ik van hem het huis uit. Hij wilde mij niet hebben. Eigenlijk vind ik dat wel normaal, achteraf zou ik dat niet meer doen. Mijn moeder heeft mij altijd wel gesteund, maar die zat er een beetje dubbel in. Ze snapte de kant van mijn stiefvader, maar mij snapte ze ook. Ze stond er echt tussen in zeg maar. Het is nou weer goed, ik kom weer gewoon over de vloer. Dat is best wel fijn, ik ben blij dat het weer goed is.'

D Jong meisje nog, was onder invloed van lover boy, vertelt het na enige jaren aan haar moeder.

'Ik heb heel lang niks aan mijn moeder verteld, sinds kort heb ik het haar verteld. Zij vond het heel erg dat ik het zo lang voor mij had gehouden. Anders had ik je kunnen steunen en helpen, zei ze. Zij voelde zich ook schuldig. Maar ik schaamde mij heel erg omdat mijn moeder altijd zei dat ik moest uitkijken voor loverboys en zo. Jongens willen altijd maar één ding, zei ze. Ik schaamde mij dus heel erg dat ik zo dom en naïef kon zijn om daar in te trappen. Het is wel een hoofdstuk wat ik wil afsluiten. Daarom was het vertellen aan mijn moeder een stukje opluchting. Als ik met mijn moeder in gesprek was, dacht ik altijd jij weet ook niet alles. Ik had echt het gevoel dat ik haar een beetje aan het voorliegen was.'

E 'Ik had misschien toen ik op mijn eigen ging wonen wel verkeerde vrienden, maar ik heb alles zelf gedaan, ik liet mij niet meeslepen. Ik ben geen meeloper. Heel veel mensen zeggen verkeerde vrienden en zo, maar je bent er zelf bij. Dat zie ik wel vaker, ze worden gepakt met iets, en dan geven ze de schuld aan de omgeving. Je hebt er zelf ook een groot aandeel in.'

F 'De afkickkliniek waar ik naar toe moest was eigenlijk een vakantieoord voor gekke mensen. Die kliniek werkte eigenlijk voor geen meter. Ik voelde mij daar als jongste heel erg stoer. Ik ben daar vijf maanden geweest. Mijn ouders hebben mij daar weer opgehaald omdat het eigenlijk alleen maar slechter met mij ging.'

'HEEL VEEL MENSEN ZEGGEN VERKEERDE VRIENDEN EN ZO, MAAR JE BENT ER ZELF BIJ'

VERLATEN SLAAPPLEK IN EEN
AFGEBRANDE BOUWVAL

‘DAT IN DIE SLACHTERIJ WAS ONTZETTEND ZWAAR WERK, IK DENK DAT IK DAAR EEN BEETJE DE WEG BEN KWIJTGERAAKT. JE HEBT DAAR DE HELE DAG BLOED OM JE HEEN EN JE ZIET ELKE DAG DIE BEESTEN DIE VERMOORD WORDEN’

Ik ben geen domme jongen, ben laatst nog getest, mijn IQ is bovengemiddeld, maar ik moet er wel wat mee doen natuurlijk. Op de basisschool was mijn CITO-score 525. Na de basisschool ging ik naar Havo/VWO. Ik had hoger gekund maar qua gedrag kon ik niet hoger. Na de eerste klas begon ik te blowen. In de tweede klas werd ik steeds meer gepest, ze zeiden dat ik stonk en zo. Eigenlijk heb ik het hele tweede jaar gespijbeld. Ik mocht die mensen niet, en die mensen mochten mij niet. Ik ging dus niet graag naar school, ik heb het daar dan ook verkloot. Toen ging ik naar speciaal onderwijs, naar Oscar. Ook daar ging het niet, toen moest ik van Oscar naar het Hoenderloo College. Dat wilde ik beslist niet en ben gaan werken, eerst in een magazijn, later in een slachterij. Dat in die slachterij was ontzettend zwaar werk, ik denk dat ik daar een beetje de weg ben kwijtgeraakt. Je hebt daar de hele dag bloed om je heen en je ziet elke dag die beesten die vermoord worden. Ik houd van dieren en je ziet ze toch elke dag vermoord worden. Dat heeft mij niet goed gedaan, denk ik. Nu heb ik een Wajong-uitkering, maar ik wil wel graag normaal werken. Mijn eigen geld verdienen. Maar ik moet oppassen dat ik niet meer aan de GHB of weed ga of zo. Dat is heel slecht voor mij, daar word ik psychotisch van. Psychoses zijn soms heel mooi, soms heel eng, Aliens, God, duivel en zo. Ik krijg wel ambulante begeleiding, dat is meer gericht op mijn gebruik en de zaken er omheen, financiën en zo. Er zijn nog steeds puzzelstukjes die nog niet bij elkaar zijn, daar moet ik aan werken. Maar ik ben er niet elke dag meer mee bezig hoor. Heb nog wel last van stemmingswisseling maar dat komt door die borderline, de laatste diagnose die ik heb gekregen. Ik heb GGNet op de achtergrond, daar kan ik altijd weer terecht. Naar het ACT-team, dat is een speciaal team voor mensen die psychisch in de war zijn. Ik heb niet alleen negatieve dingen meegemaakt hoor, ook super mooie dingen. Ik zeg altijd vier dagen is het kut, drie dagen is het goed. Je zou er een boek over kunnen schrijven. Het zou dan een heel negatief boek worden, maar ik ben op zoek naar positieve stukjes.

A ‘Ik heb niet echt een alcoholprobleem hoor, maar ik lust hem wel. Een paar keer in de week, dan drink ik wel redelijk wat. Eerst was het sterke drank maar nu ook vaak alleen bier. Daarvoor loop ik nu ook bij Tactus. Oh ja, ik blow wel regelmatig, word ik rustig van. Mijn vriend blowt niet en drinkt ook minder. Dat geeft soms best wel eens spanning. We zijn nu al bijna vier jaar bij elkaar. We hebben zo’n sterke band gekregen omdat we elkaar in een hele moeilijke tijd hebben leren kennen.’

B ‘Ik heb een heel goed contact met mijn zus. Zij heeft net met oudjaar haar derde kindje gekregen. Uiteindelijk is ze goed terecht gekomen, want zij is een tijdje met loverboys in aanraking geweest. Ze werd al op haar veertiende moeder. Die heeft het erg zwaar gehad hoor. Het gaat nu super goed met haar. Zij is nog steeds met dezelfde man, mijn zwager dus. Een hele goeie jongen. De kinderen zijn alle drie van dezelfde man, en ze zijn nog steeds bij elkaar.’

'ACH JA, JE KOMT DE DAG WEL DOOR, MAAR WAT JE UITEINDELIJK ALLEEN MAAR DOET IS EEN BEETJE SNUIVEN EN EEN BIERTJE DRINKEN'

Van mijn negentiende tot mijn vijftiengste is het een grote waas. Ik kan die tijd eigenlijk ook niet meer chronologisch weer-geven. Het was door de drugs één grote partyboot. Tot die tijd was mijn leven gewoon normaal, heb mijn HAVO afgemaakt en ging naar het HBO. Na twee jaar op het HBO verloor ik mijn interesse. Poef, de spirit was gewoonweg weg. Ik ging stoppen met school, en ging werken. Dat ging twee jaar goed tot ik de eerste keer mijn baan kwijtraakte. Ik werkte voor een uitzendbureau en pakte alles aan. Postbesteller, magazijnwerk, alles. Ik woonde nog bij mijn ouders, maar had toen geen werk, niks. Ik was er principieel op tegen om een uitkering aan te vragen. Ik vond dat ik dat niet nodig had. Ik was een gezonde jongen zonder problemen, waarom zou ik een uitkering aanvragen. Maar als je dan alle abonnementen nog wel hebt lopen en de andere kosten, en je vraagt geen uitkering aan, dan wordt het heel lastig. Vluchtgedrag, ik weet het niet, misschien was ik de weg kwijt omdat ik toen al drugs gebruikte. Ach ja, je komt de dag wel door, maar wat je uiteindelijk alleen maar doet is een beetje snuiven en een biertje drinken.

'HET MOEDERSCHAP HEEFT MIJ VERANDERD. VOORHEEN WAS HET HEEL ERG VAN DRUGS EN ZO'

Ik hoop met mijn verhaal te bereiken dat tienermoeders niet als slecht worden gezien, maar dat ze zich ook goed kunnen redden. Kijk hier, net huis, schoon en de kleine vermaakt zich. Het moederschap heeft mij veranderd. Voorheen was het heel erg van drugs, seks en lang leve de lol. Uitgaan, vechten, party drugs als GHB, XTC, pure MDHA-kristallen, coke, pep. Ik heb behoorlijk wat naar binnen gedouwd. Merendeels was het om te proberen en als het leuk is doe je het nog een keer. Soms nachten doorhalen, zo erg dat ik zondags gewoon zat te hallucineren van moeheid.

'IN APRIL HEB IK DRIE MAAL EEN HARTSTILSTAND GEHAD. IK HEB HET OVERLEEFD, HELAAS WEL, DAN HAD IK RUSTIG KUNNEN SLAPEN'

In april heb ik drie maal een hartstilstand gehad. Ik heb het overleefd, helaas wel, dan had ik rustig kunnen slapen. Dat was bij mijn opa en oma thuis. Natuurlijk zijn ze geschrokken, maar ik kan mij er niets meer van herinneren. Ambulance is er bij geweest. Ik ben bijgekomen en heb toen met een aantal politieagenten gevochten. Ik had alles aan mijn lijf kapot. Toen heb ik weer een hartstilstand gehad, en hebben ze mij weer gereanimeerd. Daarna hebben ze mij met de ambulance en twee politieauto's proberen af te zetten bij het slaaphuis. Toen ze daar waren was de hele ambulance al verbouwd. Waarom ik zo boos werd? Nou, een combinatie van drugs, alcohol en medicatie. Ik was net een week gestopt met GHB. Ik had die hartstilstand door dat ik Baclofen had gebruikt, dat zijn spierverlappers.

A 'Ik was aan het dealen en had een behoorlijk aantal pillen om te verkopen. Ik zat op een bankje in de nacht in een park. Er zou iemand komen om het op te halen. Die was er, maar ik hoorde allemaal geluiden achter ons. Toen heb ik mijn pistool gepakt en het hele magazijn leeggeschoten. Dan hoor je ze gillen en wegrennen. Ik ben wel gaan kijken of er niks was geraakt, want achteraf zou ik dan de lul zijn. Het is gewoon een automatisme. Eerlijk gezegd hoef ik nooit meer een pistool, het is zo de neiging van "jij bent een bedreiging", "jou ga ik pakken". Dat pistool kwam van mijn stiefvader, die kende al die mensen.'

F 'Mijn moeder was heel streng voor mij, ik was achttien jaar, maar mijn moeder had de regel dat ik na school direct thuis moest komen. Ik had een bijbaantje, maar dat moest ik allemaal inleveren. Ik ben er niet trots op om het te zeggen, maar ik ging toen thuis geld stelen omdat ik niet het geld kreeg wat mij toebehoorde. Toen men er achter kwam van dat stelen hebben ze mij uiteindelijk mijn eigen pinpas gegeven.'

G 'Wat heb ik te verliezen. Ik heb geen contact meer met mijn ouders. Heb geen eigen huis en slaap altijd bij iemand op de bank.'

HIJ HEEFT ZES KINDEREN, TWEE BIJ DE ENE, DRIE BIJ DE ANDERE, EN DAN NOG MIJN KINDJE.'

B 'Ik heb altijd normaal gewerkt hoor. Ik had in de horeca een stressvolle baan, 's morgens om half negen beginnen, en tot 's avonds laat werken, en dan nog even flink aan de jajem. Maar ja, je moet 's morgens toch wel weer presteren. Je hebt dan in de ochtend plankenkoorts, veel spanningen, kokhalzen en zo. En nu slaap ik dus al jaren op straat en in kraakpanden. Dan in het ene kraakpand, dan in het andere kraakpand.'

C 'Mijn ex-vriend, die veel ouder was dan ik, zit nu bij zijn ex. Hij heeft zes kinderen, twee bij de ene, drie bij de andere, en dan nog mijn kindje.'

D 'Ze wilden mij als hoofdbewoner inschrijven in dit kraakpand, nou, dan ben je hartstikke gestoord als je dat doet. Dan ben je hoofdelijk aansprakelijk voor alles wat verdwijnt in dit pand. En er is nogal wat op een vreemde manier hier verdwenen, koper en zo.'

E 'Ik heb geen contact meer met mijn oude milieu. Ik heb het nu goed voor elkaar en in mijn huurovereenkomst staat ook dat ik geen criminele vrienden mag aanhalen. Heb ik trouwens ook geen behoefte meer aan. Ik heb nu werk en een aanvullende Wajong-uitkering. Ik heb het goed voor elkaar, waarom zou ik dat verpesten. Het is wel verleidelijk om te gaan dealen als je geld tekort komt. De overstap naar dit bestaan is echt wel groot. En de stap is flinterdun om toch weer terug te vallen. Ik zat wel zestien jaar in dat circuit en je kunt snel een pak geld verdienen. Het blijft verleidelijk, als je een rekening krijgt en je toch de huur moet betalen.'

H 'Ik stel mij aan dames ook altijd voor als 'Jij wordt dus mijn aanstaande ex'. Want laten we eerlijk zijn, op den duur worden ze toch je ex. Wees dan eerlijk en openhartig over je bedoelingen.'

I 'Ik nam mijn eerste pilletje oppepper toen ik nog erg jong was. Toen begonnen denk ik de problemen, ik ben een beetje doorgeschoten in de speed en XTC, denk ik. En op een gegeven moment begon ik ook coke te gebruiken, maar dat was nogal duur. Ik hield het dus eigenlijk alleen bij speed. Op school ging het niet goed omdat ik vaak onder invloed op school kwam.'

J 'Ik heb altijd voor mij zelf moeten zorgen, ook al had ik relaties. Maar dat waren altijd drugs gerelateerde relaties. Drugs was het enige gemeenschappelijke tussen ons.'

K 'Ik had vroeger de bijnaam lijntje, omdat ik de hele dag coke snoof. Als ik oude vrienden ontmoet vinden die het maar onbegrijpelijk dat het nu huisje, boompje, beestje is.'

L 'Als je drugs gebruikt, dan is het gebruik en het leven er omheen als een roller coaster, grenzen vervagen.'

M 'Als ik gepakt word door de politie, zeg ik altijd dat het vier uur geleden is, dat ik mijn laatste dopje GHB heb gehad. En dan zeggen ze na twee uur dat ik mag gaan. Men wil geen risico lopen op ontweningsverschijnselen.'

DE BRIEF (2)

Gedicht van "Mark"

*Dit is een niet verstuurde brief met dingen die ik altijd zeggen wou,
een uitleg van me pijnen die ik jullie nooit vertellen wou.
Maar nu ben ik veranderd meld ik alles wat me dwars zat,
verloor al het vertrouwen omdat de drugs me in z'n macht had.*

*Het spijt mij van alles ik hou van jullie allemaal,
en ik weet dat ik sommige dingen niet goed kan maken.
Maar ik ga het wel proberen te doen.*

*Dit is een niet verstuurde brief met dingen die ik altijd zeggen wou,
een uitleg van mijn pijnen die ik jullie nooit vertellen wou.
Maar nu ben ik veranderd meld ik alles wat me dwars zat,
verloor al het vertrouwen omdat de drugs me in z'n macht had.*

A 'Dit is wel een leuk flatje waarin ik zit. Voor de tijd woonde ik bij het Riwis, zij hebben er voor gezorgd dat ik samen met mijn kleine van twee jaar dit flatje kreeg. Het is helemaal ingericht zoals ik wil. Alleen jammer dat er geen centrale verwarming is. Er is alleen maar een kachel die de woonkamer verwarmt. Dubbelglas in de woonkamer dat wel weer, maar in de slaapkamer van de kleine en die van mij zit enkel glas, dat is best wel koud. Ik heb nog steeds contact met het Riwis, elke week komt er een gezinscoach en zij zorgen voor mijn financiën, bewindvoering dus.'

‘JE WERD MENSELIJK BEHANDELD IN HET ACTIVERIUM, PUUR IN DE OPPERVLAKKIGE ZIN. MAAR VERDER HELPEN, NEE HOOR’

Als je bij het Activerium komt, lijkt het alsof ze iedere keer opnieuw een andere manier vinden om nee te kunnen verkopen. Ik kwam uit het buitenland, was daar zetbaas geweest in een café van mijn stiefvader. Ik had niet de juiste horecapapieren en ik moest daar weg. Ik ben teruggegaan naar Nederland en heb zo veel mogelijk gewerkt via uitzendbureaus. Maar op een bepaald moment kreeg ik geen werk meer. Je kunt dan heel gauw niet alles meer betalen, je huur en je zorgverzekering. En dan gaat het heel snel de verkeerde kant op. Ik ben wel naar de bijstand gegaan, ben daar drie, vier keer geweest, om de maand. Ik kreeg steeds dezelfde reactie, we gaan jou geen uitkering geven. Zij hebben mij een aantal keren de deur gewezen bij het Activerium omdat ik een eigen bedrijf had. Ik zou een kapitaal hebben, maar ik had geen rode cent. Ik ben daar leeg heen gegaan en ben leeg terug gekomen. En ik had trouwens geen eigen bedrijf, het bedrijf was van mijn stiefvader. Ik heb op straat rondgezworven, bij vrienden geslapen en ook een tijdje gewoond in een onderverhuurde kamer. Dan heb je geen inschrijfadres, weet je wel.

Men wilde mij naar het slaaphuis sturen, ik heb dat twee dagen geprobeerd. Maar daar is het voor mij totaal geen optie. Ik ben iemand die heel makkelijk is te beïnvloeden door drugs en allerlei dingen van buitenaf. Dat is echt geen plek voor mij. En ik zou er een maand moeten blijven voor een uitkering. En dan moet ik er nog twee drie maanden zitten om mijn eigen kamer te kunnen huren. Vroeger heb ik heel veel geblowd en ben verslaafd geweest aan weed, dat zou daar zomaar weer kunnen gebeuren.

Je werd menselijk behandeld in het Activerium, puur in de oppervlakkige zin. Het ging allemaal volgens de regels en de etiquette, heel beleefd met u en zo. En die vrouw zegt, ‘kun je niet langer bij je vrienden blijven?’ Ja, ik kan wel tien maanden bij die jongens in die onderverhuurde kamer blijven, maar daar heb ik zelf niks aan. Dan zit ik tien jaar in dezelfde situatie, de rekeningen stapelen zich op en de zorgverzekering wordt niet betaald. Ze helpen je daar ook niet verder, het lijkt alsof ze een beloning krijgen voor ontmoedigingbeleid. Het is alsof ze er een sport van maken, alsof ze het uit hun eigen zak moeten betalen. Als dat zo doorgaat, dan weet ik zeker dat er over enkele jaren veel meer jongeren zijn in de zelfde situatie.

Toen ben ik zelf gaan rondbellen waar ik terecht kon, behalve dan Omnizorg. Ik herinner mij dat ik in het verleden contact heb gehad met IrisZorg en die verbond mij door met de TOJ. En ik kon direct komen, ik was blij dat ik mij kon inschrijven. Maar eigenlijk hadden ze je bij het Activerium moeten helpen en je verder op weg moeten helpen. Zij moeten kunnen zien dat als er iemand aankomt met een gescheurde jas, kapotte schoenen en een gescheurde broek dat diegene het niet zonder hulp en geld redt. Ik doe nu vrijwilligerswerk. Het is een keus, de andere keus is om de hele dag op straat te zwerven. Je kunt wel in een hoekje zitten te huilen maar dat verandert de situatie niet. Ik heb niet het probleem van een gebroken gezin en zo. In het verleden heb ik altijd ▶

- › alles heel goed voor elkaar gehad. Netjes naar school geweest, diploma's gehaald. Ik ben altijd aan het werk geweest. Ik ben mijzelf heel erg tegen gekomen, en heb schaamte dat ik in deze situatie zit. Ach ja, de tijden veranderen, ook in Nederland vind je geen werk meer. Vind maar werk voor mij, dan doe ik het.

'HIJ WIST GEWOON DAT IK ZWAK STOND EN GEEN CONTACT MET MIJN OUDERS HAD. HET WAS EEN LOVERBOY, WAAR IK INGETRAPT BEN'

Het ging niet echt lekker thuis. Mijn moeder hertrouwde. Mijn stiefvader had ook kinderen, er kwamen allemaal zusjes bij. Als het niet je echte vader is, heb je toch altijd het gevoel dat die andere kinderen worden voorgetrokken. Ik vond het bij mijn vader en mijn stiefmoeder niet fijn en ik vond het bij mijn moeder en mijn stiefvader ook niet fijn. Er was trouwens ook vaak huiselijk geweld. Dat was allemaal de stap om uit huis te gaan.

Via jeugdzorg kwam in een begeleid-wonentraject, dat zou tien maanden duren. Elke week was er een gesprek van een uur met mijn begeleider, echte controle was er niet. Ik blowde heel veel en hing daar vaak rond in een coffeeshop. Ik had een keer met een jongen gepraat en zo, toen vroeg die jongen mijn nummer, hij wist dat ik alleen woonde. Hij wist gewoon dat ik zwak stond en geen contact met mijn ouders had. Het was een loverboy, waar ik ingetrapt ben. Die zijn heel slim, ze doen alsof ze je beste vriend zijn. Het was niet zoals op de TV met cadeautjes en zo. Hij vroeg bijvoorbeeld of hij mij ergens mee kon helpen. Dan kreeg ik een tasje boodschappen, wat weed en sigaretten. Omdat ik geld nodig had, zei die dat hij wel ergens werk voor mij had in een bar. 'Het zou goed verdienen, ga eens kijken', zei die.

Ik werd naar een hoerenhuis gebracht. Er was wel een bar, maar ik moest direct aan het werk. Hij werd heel agressief, hij was ook niet meer zo aardig. Zo ben ik begonnen. De volgende ochtend bracht die mij dan terug, soms werd ik ook teruggebracht door andere mannen. Ook werd ik in de avond wel eens weggebracht voor escort. Hij had meer vrouwen, het was volgens mij een organisatie. In dat huis met die bar werkte trouwens ook een meisje van veertien jaar.

Ik ben daar plotseling weggegaan, gevluht zeg maar, naar een vriendin in een andere stad. Ik durfde niet op straat, was heel erg angstig. Ik heb heel veel dreigboodschappen gehad. Ik kom je zoeken en zo. Hij schold mij uit voor kankerhoer en zo, heel dreigend. Ik heb toen mijn telefoon met abonnement weggegooid, ik heb daar wel veel schulden door gekregen.

Ik zit er nog steeds mee, en ga al heel lang naar een psycholoog en ik krijg ook traumaverwerking. Daarom gaan in het dagelijkse leven heel veel dingen moeilijk voor mij, zeg maar. Ik heb altijd het gevoel dat ik anders ben dan andere mensen, dat had ik vroeger ook al. Ik hoop dat alles weer een beetje goed komt. Ik wil geen aangifte doen, ik wil het laten rusten.

‘BINNEN EEN MAAND STONDEN MIJN ZUSSEN EN IK OP STRAAT’

Jongen, negentien jaar, staat ongewild op straat.

Mijn moeder had al jaren zware psychische problemen. In overleg met een zorginstantie heeft zij besloten de huur van onze woning op te zeggen. Mijn moeder zou dan in een beschermd wonen complex gaan wonen. Binnen een maand stonden mijn zussen en ik op straat. Gelukkig kon ik bij mijn vader intrekken. Mijn zussen kregen ergens anders onderdak. Nu is mijn vader recent overleden, ik woon nog steeds in zijn appartement, maar ik weet niet hoe lang ik daar mag blijven. Hopelijk komt er een oplossing. Ik ben niet zo'n jongere die vaak bij het JIP komt. Ik ben niet verslaafd, ik heb werk en heb verder geen problemen, zoals schulden. Ik wil mij nu op mijn toekomst focussen, en hoop in dit huis te kunnen blijven wonen. Natuurlijk maak ik mij zorgen, ik weet niet waar ik over twee maanden ben. Ik laat mijn kop niet hangen, ook loopt alles tegen. Ik ben een optimist, dat heb ik van mijn vader.

‘OP MIJN REKENING STOND NOG 170 EURO, DAT WIST IK HELEMAAL NIET. HEB IK BORDEN, BESTEK, BEZEM, SCHUURSPONSJES EN SCHOONMAAKMIDDELEN EN ZO VOOR GEKOCHT’

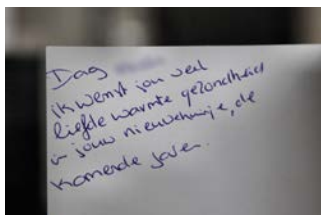
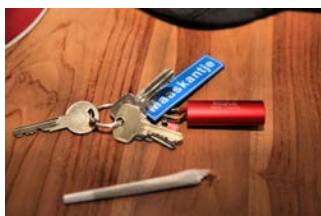
Van bank en buitenslaper naar een eigen woning

Moet je kijken hoe ik nu woon. Een compleet ingerichte flat. Ik kon van de vorige bewoner voor een klein bedrag alles overnemen. Gordijnen, oven, vloerbedekking en zo. Een hele lieve vrouw, zij heeft me echt gematst. Zij stuurde mij ook nog een kaart toen ik er introk, heel lief. Kijk eens naar het balkon: bloemetjes, een mooi uitzicht. Ik ben van nature erg netjes, ik maak elke dag schoon, dweilen en zo. Ik wordt helemaal gek als er een berg afwas staat, snap je. Ik kan beter elke ochtend even afwassen, dan heb ik het netjes.

Het is zo wennen dat ik een eigen huis heb. Altijd gewoond op kamertjes, kraakpanden en ik heb vaak buiten geslapen als er geen andere plek was. Mijn matties van de straat mogen hier niet komen, daar komt alleen maar gezeik van. Ik wil ze zelfs niet in de buurt hebben. Ik heb ook het geluk dat ik niet in het centrum woon.

Hier, kijk, op het balkon: potgrond. Zou je zo voor weedplantjes kunnen gebruiken. Zal ik maar niet doen, in mijn contract staat dat enige vorm van hennepsteelt is verboden. En daar hou ik mij ook aan, ik wil deze woning niet kwijt. Het voelt nog zo onwerkelijk, een eigen plek.

Op mijn rekening stond nog 170 euro, dat wist ik helemaal niet. Heb ik borden, bestek, bezem, schuursponsjes en schoonmaakmiddelen en zo voor gekocht. Dat kwam ontzettend goed uit die 170 euro. Nu ik ook een uitkering heb, moet er trouwens wel bewindvoering voor mijn geld komen, ik wil niet weer in de sores komen. Ik hoop nu ook snel een baantje te vinden en mijn rijbewijs te halen.

‘MIJN SCHOENEN WAREN AL BIJNA GESMOLTEN EN DE HELE SCHUUR STOND IN LICHTELAAIE’

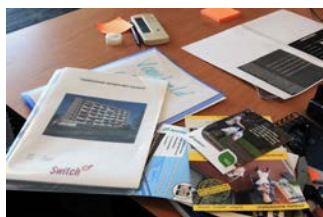
Het was bar koud buiten, het was winter en we waren zwaar onder de invloed van drugs. We vonden in een achtertuin een houten schuurtje. Er lagen matrassen in, precies de goede plek om te slapen. Maar tegen de kou stookten we in de hoek een vuurtje. We vielen direct in slaap. Ik werd wakker door de rook en een vreemd gevoel aan mijn voeten. Mijn schoenen waren al bijna gesmolten en de hele schuur stond in lichte laaie. We waren nog zwaar onder invloed van drugs en nog half wazig. We hebben zelf de brandweer gebeld en die mensen in dat huis naast de schuur wakker gemaakt. Die schuur zat aan het huis vast, stel dat daar nog kinderen wonen. Toch ergens denk je nog wel na, die mensen breng je ook in gevaar. We werden opgepakt voor brandstichting maar die mensen hebben geen aangifte gedaan. Die vonden het sneu dat we op straat woonden.

OPMERKINGEN UIT HET ZORGVELD

A ‘En dan komt zo’n jongere bij ons, heeft direct hulp nodig, maar we moesten eerst wachten op een beschikking van de gemeente. In die tussentijd was er geen hulp voor de cliënt. Gelukkig is dat nu veranderd, we mogen direct helpen en de beschikking komt later.’

B ‘Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat een Wmo-consulent kijkt naar de goedkoopste oplossing, niet naar een oplossing die toegesneden is naar de specifieke problematiek van een jongere.’

C ‘Dan moet zo’n jongere binnen een uur zijn verleden en problemen vertellen aan een Wmo-consulent. Vaak kan zo’n jongere dat niet, daarom gaan we altijd mee. Ook de setting waarin dat gesprek plaatsvindt werkt niet mee, een kabus zonder enige huiselijkheid of intimiteit.’

D ‘Zorg weer voor de dolende mens’

Het zijn de mensen aan wie geen eer te behalen valt. Ze zijn maatschappelijk niet aangepast, komen tot kleine criminaliteit om in hun onderhoud te voorzien. Ze frequenteren politiebureaus of gevangenissen. Het ontbreekt ze aan werk en een vaste verblijfplaats. De meesten lijden aan een tijdelijke of blijvende psychiatrische stoornis en zijn na het uitkleden van de verzorgingsstaat aangewezen op vaardigheden die ze niet bezitten en ook niet kunnen aanleren.

E *Rapport van Radar Advies: Fraude binnen het gemeentelijk zorgdomein*

‘De belangrijkste bevindingen uit het rapport zijn:

De risico’s op fraude, fouten of ongepast gebruik liggen voor het grootste deel bij het handelen van de zorgaanbieder. De grootste risico’s binnen de Wmo zitten in de productgroepen begeleiding en beschermd wonen. Daar zijn vier belangrijke redenen voor:

- 1 Het zijn nieuwe voorzieningen voor gemeenten waardoor de organisatorische processen nog niet volledig op orde zijn.
- 2 Het is vaak moeilijk te beoordelen voor relatieve buitenstaanders welk type zorg nodig is, hierdoor ligt er relatief veel macht bij de professionals en/of de zorgaanbieders.
- 3 De resultaten van de geleverde zorg zijn niet direct meetbaar.
- 4 Het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen.’

OP MIJN RADAR

8 *'Nu moet ik alles zelf doen, dat is best wel moeilijk'*

A series of approximately 20 horizontal dotted lines, slanted slightly upwards from left to right, intended for handwritten notes.

NAWOORD

Buitenspel en van de radar verdwenen... of gloort er hoop en pikt de radar de jongeren toch weer op zoals de pijl naar boven op de foto op de omslag doet vermoeden?

Sommige jongeren uit dit boek waren bij de presentatie in april aanwezig en in hun verhalen hoor je wel dat ze het niet hebben getroffen met hun start in het leven. Verwaarloosd, afgewezen door hun eigen ouders, geen opleiding, al piepjong ouder worden, middelen gebruik en geen huisvesting. Dat kenmerkt velen van hen. Veel jongeren slagen er toch in om op eigen kracht of met hulp van anderen om uit het dal te krabbelen. Ook veel kracht karakteriseert hen, ze houden zich staande aan de rand van de samenleving en nemen het voor elkaar op. Zo denk ik aan de kickboksende meid die haar hoge hakken uitschopt om haar vriendin van haar loverboy te bevrijden.

Voor de vele kansrijke lezers zou ik willen zeggen: kijk naar deze jongeren om en help ze een handje bij een goede start of juist weer op weg zodat ze niet van de radar verdwijnen.

Roelof Rump en Marco Betman hebben oog, aandacht en hulp voor deze jongeren en brengen in beeld wat zij tegenkomen. De een gewapend met camera en een groot hart en de ander vanuit zijn roeping en passie als outreachend hulpverlener. Een sterke combinatie die jongeren uit het dal helpt krabbelen.

Dit boek zal niet van de radar verdwijnen.

Greet Bouman

Directeur/bestuurder, Stimenz

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Activerium

Informatie en aanvraag inkomensondersteuning.

ACT team

Multidisciplinair team met behandelers en begeleiders voor personen met psychische problemen.

ADD

Mensen met ADD verwerken informatie, indrukken en emoties trager dan andere mensen en hebben een slecht werk/korte termijn geheugen.

ADHD

Een stoornis waarbij het moeilijk is om de aandacht ergens bij te houden, hyperactiviteit.

Ambelt

Voortgezet speciaal onderwijs.

Baclofen

Vermindert en remt de behoefte aan alcohol.

Bankslaper

Jongere die geen eigen woonruimte heeft en vaak bij vrienden slaapt.

BBL stageplek

Combinatie van werken en leren.

Blauwe Nikes

XTC-pillen met het gespiegelde symbool van een Nike-schoen.

Borderline

Persoonlijkheidsstoornis. Een psychische aandoening waarbij men te maken heeft met angst, depressiviteit en in de war zijn.

Chillen

Straattaal voor niets doen en ontspannen.

CJI

Centraal Justitieel Incassobureau.

Crystal Meth

Een versterkte vorm van speed.

Concerta

Geneesmiddel voor ADD en ADHD.

DMT

Psychedelisch middel voor een korte, zeer spectaculaire trip. Het wordt de "lunchtrip" genoemd, omdat je het bij wijze van spreken om kwart over twaalf in je middag-pauze kunt gebruiken en om half twee weer nuchter op kantoor bent.

Eightball (8Ball)

Een bolletje met crack, cocaïne en heroïne. het barst open in de maag en zorgt voor een supersnelle opname. Straattaal betekenis: alles of niets (afgeleid van de zwarte bal bij snooker).

EMDR

Door middel van EMDR wordt het natuurlijk verwerkingsmechanisme gestimuleerd met als gevolg dat de nare herinnering haar emotionele lading verliest en de gebeurtenis meer een plek krijgt.

DTZ

Dak- en Thuislozen Zorg.

GGNet

Organisatie voor geestelijke gezondheidszorg.

GHB

Bij een kleine dosis voelt de gebruiker zich ontspannen en rustig. Sommige mensen raken er seksueel opgewonden van. Ook worden aanrakingen sterker gevoeld. De effecten lijken op een alcoholroes maar het kan ook stimulerend werken.

Glen Mills

De Glen Mills School was bedoeld voor jongens vanaf 14 jaar die in bendeverband actief zijn en delinquent gedrag vertonen in groepsverband. Was onderdeel van De Hoenderloo Groep, in 2008 gesloten.

Hasjiesj of hasj

Een bewustzijnsveranderend middel met geestverruimende effecten.

Harreveld

Jeugdzorginstelling voor jongeren met complexe problematiek, gesloten en open afdeling.

De Herberg

Het Inloophuis De Herberg in Apeldoorn biedt een warme plek voor mensen die daar behoefte aan hebben. Behoeft aan een sociaal contact, een luisterend oor, aandacht, een warme maaltijd of een kop soep.

Hoenderloo College

Het Hoenderloo College is de school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs van De Hoenderloo Groep. Hier krijgen jongeren de kans hun talenten te ontdekken en ontwikkelen. Zodat zij zicht krijgen op een geschikte baan of een passende vervolgopleiding.

Het Hoogeland

Het Hoogeland in Beekbergen vangt mannen en vrouwen op die dak- en thuisloos zijn.

IrisZorg

Maatschappelijke instelling.

JIP

Jongeren Informatie Punt.

Klein Bouwzicht

Opvanghuis jonge moeders.

Lijn5

Jeugdzorginstelling.

Lindenhout

Zorginstelling die ondersteuning en begeleiding biedt aan kinderen, jongeren en hun ouders, bij wie het opvoeden en opgroeien (even) niet vanzelf gaat.

LSD

Psychedelisch middel.

Mattie

Straattaal: vriend voor het leven.

MDMA

Pure XTC.

Münchhausen-by-proxysyndroom

De moeder maakt haar kind opzettelijk ziek of beweert dat het ziek is.

OCS

Een dwangstoornis wordt gekenmerkt door dwanggedachten (obsessies) en/of dwanghandelingen (compulsies). Omdat deze vaak in combinatie voorkomen, wordt ook wel gesproken van een obsessieve compulsieve stoornis (OCS).

Omnizorg

Opvanghuis voor dak- en thuislozen.

Opstapwoning

Een tussenstap tussen de woonvormen van een instelling en geheel zelfstandig wonen.

Oscar

Kleinschalige onderwijsvoorziening voor leerlingen die (tijdelijk) niet mee kunnen komen in het regulier onderwijs.

OT

Outreaching team.

Outreachinge hulpverlening

Het hanteren van een werkmethode waarbij actief ingezet wordt op het leggen van contact met de doelgroep, het onderzoeken van de vragen en het motiveren en verwijzen van de doelgroep naar vormen van hulpverlening en/of maatschappelijke opvang of anderszins.

OTS

Ondertoezichtstelling waarbij het gezag over kind(eren) wordt beperkt.

Pactum

Instelling voor jeugd- en opvoedhulp.

Paddo's

Een verzamelnaam voor verschillende soorten paddenstoelen met een bewustzijnsveranderende of hallucinerende werking.

Para

Paranoïde.

Pep

Andere naam voor Speed.

Passerel

Maatschappelijke organisatie met ondermeer woonlocaties voor mensen die (even) begeleiding nodig hebben.

PDS

Prikkelbare Darm Syndroom.

PGB

Persoons Gebonden Budget.

Pillenbrug

Brug in Amsterdam. Deze brug stond in de twintigste eeuw ook wel bekend als de pillenbrug, aangezien hier vele junkies hier een levendige negotie in rohypnol en andere verdovende middelen hielden.

Het Poortje, Groningen

Een instelling met als specialisme intensieve gedwongen begeleiding en behandeling van jongens en meisjes tot en met 23 jaar.

Psychedelica

Geestverruimende middelen.

Psychose

Een psychose wordt gekenmerkt door wanen, verwardheid en objectief onjuiste gedachten.

Refusal

Artsen schrijven het voor als hulpmiddel bij verslaving aan alcohol.

Rekken

(Gesloten) jeugdzorg stelling in Rekken (Overijssel).

Riwis

Begeleid wonen.

Rippen

Stelen van drugs.

Ritalin

Geneesmiddel voor ADD en ADHD.

ROC

Regionaal Opleidingen Centrum.

Rooie

Straattaal voor briefje van duizend euro.

Schizofrenie

Bij schizofrenie is het contact met de werkelijkheid ernstig verstoord.

Slaaphuis

Veel gebruikte term voor Omnizorg-opvanghuis voor dak- en thuislozen.

Tactus

Instelling voor mensen die verslaafd zijn of verslaafd dreigen te raken aan alcohol, drugs, medicijnen, gokken, internet, seks, gamen, eten of een combinatie daarvan.

TOJ

Opvanghuis in Beekbergen voor jongeren, alleen opvang voor de nacht.

Truffels

Zie paddo's.

Vellertzoom

Begeleid wonen.

ZMOK-school

ZMOK is een vorm van speciaal onderwijs, bestemd voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen.

In dit boek komen zwerfjongeren zelf aan het woord.
Waar komen ze vandaan? Hoe ziet hun leefomgeving
er uit? Waar willen ze naartoe?

In hun eigen woorden vertellen ze over tegenslagen,
vrijheid, relaties, verslavingen, toekomstplannen en
eigen verantwoordelijkheid.

